

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ARİSTOTELES

**HAYATI HER GÜN YENİ
BAŞTAN KEŞFETMEK**

aforizmalar

Aylak Adam: Aforizma

© 2017 Aylak Adam Kùltür Sanat Yayıncılık

ISBN: 978-605-2060-03-2

Sertifika No: 35073

Tüm hakları saklıdır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. Basım: Ekim 2017

Yayın Yönetmeni: Kaya Tokmakçioğlu

Mizanpaj: Ulaş Kanemir

İç Baskı ve Cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No:3 Kat:2

Topkapı/İstanbul

Telefon: (0212) 613 17 33

Sertifika No: 33837

Aylak Adam Kùltür Sanat Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.

Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. Ferah Han No:16/22 Fatih/İstanbul

Tel: (0542) 586 7961

bilgi@aylakadamyayinlari.com

aylakadamyayinlari.com

facebook.com/aylakadamyayinlari

twitter.com/aylakadamyayin

HAYATI HER GÜN YENİ BAŞTAN KEŞFETMEK

ARİSTOTELES

aforizmalar

Karakterler tercihlerle belli olur, düşüncelerle değil.

§

Göz ayartılmanın uzvudur, kulak ise talimatların.

§

Şu ana kadar en iyi şey bir istiare ustası olmaktır.

§

Bir kişinin hayatı, sözlerinden daha inandırıcıdır.

§

Trajedinin nihaî sonu tutkuları saflaştırmaktır.

Felsefe, gerçeği değerlendiren bir bilim dalıdır.

§

Kendini bilmek tüm bilgeliklerin başlangıcıdır.

§

Eğitim zenginlikte bir süs, sıkıntıda ise sığınaktır.

§

Adaletin içinde tüm erdemlerin özeti bulunur.

§

Bilenler için, yapın. Anlayabilenler için, öğretin.

§

Bir insanın en etkili ikna edici yanı karakteridir.

§

Bütün, parçaların toplamından daha fazlasıdır.

§

Tüm öğrenim, önceden bilinenlerden türemiştir.

§

Adil eylemlerde bulunarak adil insanlar olmalıyız.

Doğru olanı bilmek kişiyi akıllı bir insan yapmaz.

§

Enerji ve zihnin aktif egzersizi yaşamı oluşturur.

§

En büyük suçların sebebi bıkkınlıktır, istek değil.

§

Öğrenileni unutmak öğrenmek kadar zordur.

§

Demokratik bir devletin temeli özgürlüktür.

§

Aptallar cehennemindeyken yalnız değildim.

§

Genç olmak devamlı sarhoş olmaya benzer.

§

Entrika, eylemlerle ortaya çıkan karakterdir.

§

Kaderi belirleyen şey tercihtir, şans değil.

Mutluluk, ruhun en uygun noktada durulmasıdır.

§

Tüm insanlar doğaları gereği bilgiyi arzular.

§

Cesaret, korku ve özgüvenle ilişkilidir.

§

Ruh, asla kalıplar olmaksızın düşünmez.

§

Özdeyişler genç adamlara uygun değildir.

§

Aşk, iki bedende yaşayan tek bir ruhtur.

§

Para, kraliyet ve kölelikle ortaya çıkmıştır.

§

Kişi için bir dost, ikinci bir benliktir.

§

Kanun mantıktır, tutkudan arınmıştır.

Utanç; gençliğin süsü, yaşlılığın ayıbıdır.

§

Bir gerçeği amacını anlamadan bilemeyiz.

§

Mantık, Tanrı tarafından yakılmış bir ışıktır.

§

Yaptıklarınızın %95'i alışkanlıktandır.

§

Talihsizlik size gerçek dostlarınızı gösterir.

§

Arkadaşlık aslında özünde bir ortaklıktır.

§

Kötü insanların içi tövbelerle doludur.

§

Tüm insanlar doğası gereği bilmeyi arzular.

§

Dostluğu gerçeğin önüne koymak yanlıştır.

Her yüce dehada bir parça delilik vardır.

§

Doğa hiçbir şeyi nafîle ya da eksik yapmaz.

§

Kötü insanlar birbirlerine çekilirler.

§

Alışılmış olan şey artık doğal olandır.

§

Adalet, Eşitliktir... Ama neyin eşitliği?

§

Biz sonucu düşünürüz, yöntemi değil.

§

Tekrar tekrar yaptığınız şeylersinizdir.

§

Zalimlik kardeşlerin çatışmasıdır.

§

En hızlı ne yaşlanır? Minnettarlık.

Kötülük, insanları bir araya getirir.

§

Sezgi, bilimsel bilginin kaynağıdır.

§

Öğretmek en üstün anlayış şeklidir.

§

İyi başlamak bitirmenin yarısıdır.

§

Devamlı ne yapıyorsak oyuzdur.

§

Hayat düşüncenin gerçekliğidir.

§

Felsefe insanları hasta edebilir.

§

Suçta niyet etmek bile suçtur.

§

İyi olmak kolay bir iş değildir.

Eğitimin kökü acıdır ama meyvesi tatlıdır.

§

Yoksulluk, isyanın ve suçun anasıdır.

§

Disiplin, özgürlüğe giden yoldur.

§

Bizi eylemlerimiz ifade eder.

§

Felsefe merakla başlar.

§

Olası olan genellikle olur.

§

Kötülük, şehvetle beslenir.

§

Ruh, beden bir formudur.

§

Barış, savaştan daha zordur.

Kanun, sebebi olmayan bir zihindir.

§

Solucanlar, dünyanın bağırsaklarıdır.

§

Asalet bir eylem değil, alışkanlıktır.

§

Elli düşmanın panzehri bir dosttur.

§

Sanat, model olarak doğayı ele alır.

§

Zihnin enerjisi yaşamın özüdür.

§

Anılar ruhun yazarıdır.

§

Sabır acıdır ama meyvesi tatlıdır.

§

Tanrılar bile iyi bir şakayı sever.

Hoşgörü ve ilgisizlik ölmekte olan bir toplumun son erdemleridir.

§

Biz tekrar tekrar yaptığımız şeylerizdir. O vakit mükemmellik bir eylem değil, alışkanlıktır.

§

İtaat etmeyi hiç öğrenmemiş kişi asla iyi bir komutan olamaz.

§

Demokrasi; zengin insanların değil, fakir insanların yönetici olduğu zamandır.

§

Hiçbir büyük zihin bir parça delilik olmadan var olmamıştır.

§

Mutluluk, hayatın anlamı ve amacıdır; tüm amaç ve insanlığın varoluşunun sonudur.

§

Korku, bir fenalık gerçekleşeceğini bekliyorsak ortaya çıkar.

Arkadaşlarımıza karşı beslediğimiz duygular kendimize beslediğimiz duygularımızı yansıtır.

§

Mutluluğa erdemlerin tastamam hayatta uygulanmasıyla ulaşılır.

§

Cumhuriyetler, demokrasilerin içine düşer ve demokrasiler de despotluğa doğru yozlaşmış olurlar.

§

Bir şeyi bildiğinizin kanıtı o şeyi öğretebilmenizdir.

§

Alışkanlıklar tarafından benimsenmiş bir argümanı değiştirmek mümkün ya da kolay değildir.

§

Köleliğin en kötü yanı önünde sonunda kölelerin bundan hoşlanmaya başlamasıdır.

§

Arkadaş olmayı dilemek hızlı olur ama arkadaşlık yavaş olgunlaşan bir meyvedir.

Cesaret, insan niteliklerinin ilkidir; çünkü bu nitelik diğerlerini garanti eder.

§

Ortak bir tehlike amansız düşmanları bile birleştirir.

§

Hayatın özü nedir? Diğer insanlara hizmet etmek ve iyilik yapmak.

§

İyi bir insan olmak ile iyi bir vatandaş olmak her zaman aynı şey değildir.

§

Eğer size apaçık bir iyilik yapma niyetiyle yaklaşan bir insan görürseniz, canınız pahasına kaçın.

§

Zevkleri sizden ayrılıyor gibi düşünün, size doğru geliyor gibi değil.

§

Eşitsizliğin en kötü hali eşit olmayan şeyleri eşit yapmaya çalışmasıdır.

Korkularının üstesinden gelen kişi gerçek anlamıyla özgürdür.

§

Bir ya da iki kere değil, sayısız kere aynı düşüncenin tekrarı bu dünyada izini bırakır.

§

En iyi arkadaşım, iyiliğim için iyi dileklerde bulunan insandır.

§

İyi bir eylemde bulunmak kolaydır ama bu tür eylemleri alışkanlık haline getirmek kolay değildir.

§

İdeal insan kötü olayları haysiyet ve zarafetle taşır ve bunlardan en iyi koşulları yaratır.

§

Ahlâkı öğretmenin en iyi yolu, bunu çocuklarda alışkanlık haline getirmektir.

§

Harika bir şehir, kalabalık bir şehirle karıştırılmamalıdır.

Alicenap bir insan gerçeği, insanların ne düşün-
düğünden daha fazla önemsemelidir.

§

Eflâtun benim dostumdur ama gerçek daha iyi bir
arkadaştır.

§

Kalbin eğitilmediği bir zihin eğitimi, eğitim filan
değildir.

§

Boş vaktimiz olsun diye boş vaktimizden feragat
ederiz; tıpkı barış elde etmek için savaştığımız gibi.

§

Bir şeyin üstünlüğü onun uygun kullanımına bağ-
lıdır.

§

Eğitimli olan kişi, eğitimsiz olandan farklı olur;
tıpkı yaşayan bir insanın ölüden farklı olması gibi.

§

Ne kadar çok bilerseniz, bilmediğiniz birçok şeyin
farkına varırsınız.

Yapılan işten zevk almak o işe kusursuzluğu getirir.

§

Oligarşi ve despotluk insanlara güvenmez, bu yüzden ellerinden silahlarını alır.

§

Kabalık tedavi edilemezdir; yaşlılık ya da herhangi bir şeyle iyileştirilemez.

§

Yalancılar gerçeği söyleseler bile onlara kimse inanmaz.

§

Gerçek bir öğrenci, öğretmenine ondan daha uzağa erişerek minnettarlığını gösterir.

§

Ne yapmayı öğrenmek zorundaysak, onu yaparak öğreniriz.

§

Doğadaki her şeyin içinde olağanüstülükten bir parça vardır.

Çocukluğumuzda şekillendirdiğimiz alışkanlıklarımızın yarattığı fark, hiç de küçümsenmemelidir.

§

Sarsılmaz olan tek eyalet, kanun önünde herkesin eşit olduğu eyalettir.

§

Senin yeteneklerin ve dünyanın ihtiyaçları nerede çakışıyorsa; mesleğin oradadır.

§

Karşılık beklemeyip insanlara iyilikte bulunmak yüce bir insanın karakteridir.

§

Eşit olmayanların eşit eylemleri kadar eşit olmayan hiçbir şey yoktur.

§

Herkesle dost olan kişi aslında kimseyle dost değildir.

§

Sürekli aynı şekilde eylemde bulunan insan bunu yetenek olarak edinecektir.

En bilge insanın bile beyninin bir köşesinde aptallık vardır.

§

Zaman her şeyi ufalar; her şey Zaman'ın gücü altında yaşanır ve Zaman'ın sapmasıyla unutulur.

§

Eğer bir şeyi anlayacaksanız, onun başlangıcını ve gelişimini gözlemleyin.

§

Başarmanın tek bir yolu varken, başarısız olmanın birçok yolu vardır.

§

Tanrı ve doğa, bir amaca hizmet etmeyecek hiçbir şey yaratmaz.

§

İyi yazmak için kendini basit bir insan gibi ifade et, ama bilge bir adam gibi düşün.

§

Birini sevmek, kişinin kendisini sevdiğiyle tanımlamasıdır.

Eksiksiz bilginin en açık kanıtı onu öğretebilme gücüdür.

§

Eğer dilediğimiz şeyler dilediğimiz gibi gelmiyorsa, o vakit onları geldikleri gibi dilemeliyiz.

§

Her birey için en iyi tercih neyse, ulaşabilmesinin olası olduğu en iyi yer de orasıdır.

§

Ne vakit bir toplumda masalların anlatımı kötüleşirse, bunun sonu çöküştür.

§

Bilgenin amacı zevklerini güvence altına almak değil, acıdan kaçınmaktır.

§

Yapmaya gücümüzün yettiği şeylerde onları yapmamayı tercih edecek kadar da gücümüz vardır.

§

İnsanlığın büyük bir kısmı açıkça hayvanlara uygun bir hayatın, yani boyun eğmenin tadını seviyor.

Kişisel güzellik, bir tavsiye mektubundan daha iyi bir referanstır.

§

Tehlike ile cesurca yüzleşemeyenler kendilerine saldıranların köleleri olurlar.

§

Her zevki tatmış insan ahlâksızlaşır ama bu tür zevklerin tamamından kaçan kişi ise duyarsızlaşır.

§

Sanatın amacı dış görünüşü değil, içsel önemi ifade etmektir.

§

Gençlik kolayca kandırılabilir, çünkü hızlıca umut etmeye meyleder.

§

Hayattan bir şöleni terk eder gibi ayrılmalı insan; ne susuz ne de sarhoş.

§

Trajedi bütün, eksiksiz ve belli bir büyüklükteki bir eylemin temsilidir.

Olası imkânsızlıklar, olası olmayan olasılıklara yeğdir.

§

Gerçekten yapılan en küçük sapma daha sonrasında binlerce kat artar.

§

Kimse arkadaşları olmadan yaşamayı tercih etmez, her ne kadar her şeyi olsa da.

§

Utangaçlık gençlik için bir süs, yaşlılık için bir ayıptır.

§

Öğrenmek çocuk oyuncacı değildir, acı çekmeden öğrenemeyiz.

§

Kötü insanlar korkudan itaat eder, iyi insanlar ise sevgiden.

§

Yoksullukta ve hayatın diğer sıkıntılarında bir dost elbette bir sığınaktır.

Zayıf insan her zaman adalet ve eşitlik için kaygılı olur. Güçlü insan ise bu ikisine dikkat bile etmez.

§

Mutluluk düşünülmüş eylemlerdeki ruhun tabiridir.

§

Korkaklar, cesur insanlara sabırsız der; sabırsız insanlar ise onlara korkak.

§

Eşitlik benzer insanlara aynı muameleyi göstermekte yatar.

§

Sanat sadece doğayı taklit etmez, aynı zamanda eksik yanlarını tamamlar.

§

Ahlâki amacı ortaya koyan karakter, bireyin tercih ettiği ya da kaçındığı şeylerin türlerini ifşa eder.

§

Bir birey için en iyi tercih en üstün olandır ve ulaşması mümkündür.

Zaten bilmiyor olduğunuz şeyden yeni bir şeyler öğrenemezsiniz.

§

Haysiyet, onura sahip olmakla değil; onu hak etmekle olur.

§

En büyük erdemler başka insanlara faydası olanlarıdır.

§

Eğer bir yol bir diğerinden daha iyiye, emin olun ki o yol doğanın yoludur.

§

Kimse dünyadaki her şeye sahip olmak varken arkadaşsız bir varoluşu tercih etmez.

§

Erdemin tüm çeşitleri arasında özgürlükçülük en sevilenidir.

§

İnsanlar, tanrıları kendi görüntüsünde yaratır. Sadece dış görünüş olarak değil, yaşam şekli olarak da.

Adalet erdemi, bilgelik tarafından yoluna koyulmuş ölçülü olmakta yatar.

§

Bir yönetim şeklinde her vatandaşın elinde devlet tarafından temin edilmemiş silahlar bulunmalıdır.

§

Müziğin karakteri şekillendirme gücü vardır bu yüzden gençliğin eğitime eklenmesi gerekir.

§

Kanun düzendir ve iyi bir kanun iyi bir düzen demektir.

§

Thales'e göre asıl soru ne bildiğimiz değil, nasıl bildiğimizdir.

§

İnsanları felsefeye yönlendiren şimdiki ve ilk şey insanın merak duygusundan geliyordu.

§

İyiliğin iki anlamı vardır; biri her koşulda iyi olandır, diğeri ise birileri için iyi olandır.

Devlete karşı en büyük tehdit hizipleşme değil, dikkatin dağılmasıdır.

§

Kahkaha bedensel bir egzersizdir, sağlık için önemlidir.

§

Erdem, iki ahlâksızlık arasında altın bir değer taşır. Bu iki ahlâksızlık aşırılık ve eksikliktir.

§

Eğitim ve ahlâk kişiyi bir insan, iyi bir devlet adamı ve iyi bir yönetici yapar.

§

Kişilik birçok eylem sayesinde yaratılır, ancak tek bir eylemle de kaybedilebilir.

§

Mitolojileri sevenler yoğun bir meraka sahiptirler ve bilgeliği sevenlerle aynı işareti taşırlar.

§

Çoğu insan sevgiyi almak yerine vermeyi tercih eder.

İnsanlara korku salmak, hürmet salmaktan daha kolaydır.

§

Devlet, hayatın hatırına var olmuştur ve iyi bir hayatın hatırı için var olmaya devam eder.

§

Ölçülü olmak, zevklere saygı duymayı içeren bir anlam taşır.

§

Reformun başlangıcı, serveti eşitlemekten ziyade, asilleri daha fazlasını istememek üzerine eğitmektir.

§

Gerçekten birazcık dahi sapılsa, bu daha sonra katlanarak artacaktır.

§

Tüm insanlar doğru olanı takip etmek için gayret göstermelidir, belirlenmiş olanı değil.

§

Sadece siz kendinizi gariplikler diyarına götürebilirsiniz.

Varlığı ya da yokluğu fark edilebilir bir fark yaratmayan şeyler bütün için zorunlu birer parça değildir.

§

Genç insanlar devamlı bir sarhoşluk içinde gibidirler, çünkü hayat güzeldir ve onlar da büyüyordur.

§

Arkadaşlarımıza, onların bize nasıl davranmalarını istiyorsak öyle davranmalıyız.

§

Tatmin edilememek arzusunun doğasıdır ve çoğu zaman sadece bunun hazzıyla yaşar.

§

Efsaneleri sevenler de filozoftur; çünkü efsaneler mucizelerden meydana gelir.

§

Özgürlük, kişinin kendi kurallarına itaat etmesidir.

§

Mesafe, arkadaşlığın kendisini değil, eylemini bitirir.

Canlı bir görüntü insanın bedenini kendisini takip etmeye zorlar.

§

Buna fedakârlık, şiir ya da macera desek de bizi çağıran ses hep aynıdır.

§

Yargılayanlar, aynı zamanda uygulayanlar da olmalıdır.

§

Her şeyde orta yolu bulabilmek kolay bir iş değildir.

§

Gerçek anlamda hayat, algılamak ve düşünmektir.

§

Kanunlar açıkça intihara izin vermez ve açıkça izin vermediğini de yasaklar.

§

Şikâyetler ve tartışmalar yükseldiğinde eşit insanlar eşit haklar almıyor demektir; ya da tam tersi.

Öğrenmek doğal bir zevktir. Sadece filozoflar için değil, tüm insanlar için.

§

Kanunlar tutkulu olmadığı yerde tutku asla insanların kalbinde yer tutmaz.

§

İnsanlar büyük talihsizlikler yaşayacak olsalar bile hayata tutunurlar.

§

Kalbini adadığın şeye sahip olamamak neredeyse hiçbir şeye sahip olamamak kadar kötüdür.

§

Devrimler küçük şeyler hakkında değildir, ancak küçük şeylerden doğar.

§

İnsanları bir düşünceye ya da eyleme yöneltmeye çalışan kişi önce kendi acınasılığı ile ilgilenmelidir.

§

Bir konu üzerinde tartıştığımızda bu, sonuçları üzerine değil, anlamı üzerine olur.

Sabır, metanete o kadar benzer ki ya onun kız kardeşidir, ya da çocuğu.

§

Ve yine de bir gerçek yaratıcı zorunludur ki o da buluşların anasıdır.

§

O vakit şu kadarı açıktır: tüm davranışlarımız saygı duyulma amacını taşır.

§

Ancak doğa sonsuzluktan çıkar; çünkü sonsuzluk kusursuz değildir ve doğa her zaman bir son arar.

§

Bir şeyin başından beri büyümesini izleyen kişi en iyi manzaraya sahip olacaktır.

§

Tevazu herkesin bahçesinde yetişmeyen bir çiçektir.

§

Baba olmak, bir adamın yaşamının kendisine verebileceğinden daha büyük bir ödül sunar insana.

Doğanın işlerinde sanatta olduğundan daha fazla
güzellik ve varoluş sebebi vardır.

§

Gençliğe dikkatinizi verin ve mümkün olduğunca
onları adil olarak yetiştirin.

§

Herhangi bir şeyin gerçek doğası en yüce halinde
olduğu şeydir.

§

Kimse adaletsizlik yapmanın adaletsizliğe uğra-
maktan daha iyi olmasını sağlamaya cesaret edemez.

§

Sanat, gerçek mantığın seyrini de içine katan ya-
pabilme yetisine sahip olma durumuyla eştir.

§

Tanrı'nın bile yapamayacağı şey, yapmış oldukla-
rını geri almaktır.

§

Başlangıç, atasözünün dediği gibi, bütünün yarı-
sıdır.

Trajedi sadece insanlığın değil, bir hayatın ve eylemin de taklididir.

§

Dikkatli insanlar düşüncesini değiştirmeyen, cahil ve kaba olarak sınıflara ayrılabilirler.

§

Gençliğimiz aynı zamanda müzik ve fiziksel eğitimle eğitilmelidir.

§

Eğer insanlara yemek verir ama ceza ya da iş vermezseniz, küstah olurlar.

§

Zaman, öncesi ve sonrasıyla ilgilenen ölçülebilir bir hareket birimidir.

§

Ruhun içinde olan ve zihin denilen şey, düşünmeden önce gerçek değildir.

§

Kendi öfkesini yenen kişi sağlam bir düşmanı da yener.

Bir adamın erdemli olamayacağı bazı meslekler vardır.

§

Bir kar tanesinin güzelliğini takdir etmek için soğğun içinde durmak gereklidir.

§

Aile, doğa tarafından insanın günlük isteklerini karşılamak için kurulmuş bir ortaklıktır.

§

En yüksek ölçüde yaygın olan şey en az ilgi gösterilendir.

§

Öfke ve cesaret; aşırılıktan ve eksiklikten mahvolurken, niyetinden ötürü korunur.

§

İmkânsız ama olası olan, mümkün ama olası olmayandan daha iyidir.

§

Her şeyi sahtelikle kazanmış kişi gerçeği söylediğinde bile kimse ona inanmayacaktır.

Alışkanlıkların farklılığı sevgiyi yok etmekten daha fazlasına meyleder.

§

Sofokles insanları olmaları gerektiği gibi çizdiğini söyledi, Euripides ise oldukları gibi.

§

Tecrübeli genç diye bir şey yoktur. Tecrübeyi zaman yaratır.

§

Ben derim ki; alışkanlık uzun bir çalışmadır, dosttur ve sonunda bu insanın doğasına döndürür.

§

Başkasının iyiliği için değil de sadece kendi iyiliği için var olan bir adamın özgür olduğunu söyleriz.

§

Bir amaç bizi motive ederken, iyi bir alışkanlık motivasyonumuzun devamını sağlar.

§

Gerçek çok harika bir şeydir. Birazını bilmekle ıskalayamayız ama tamamını da bilemeyiz.

Hipokrat müthiş bir geometri ustasıdır ama günlük ilişkilerinde tam bir ahmaktır.

§

Her kim birine yarar sağlamışsa, o kişi sevildiğinden daha çok seviyordur.

§

Refah dostlar yaratır ve sıkıntılar bu dostukları sınar.

§

İşkenceyle elde edilmiş kanıt belki de tamamen güvenilmez kabul edilmelidir.

§

Kendi kendine yeterlilik iyi bir şeydir ve kesinlikle iyi bir şeydir.

§

Bir iyilik bahşeden kişiye karşılık, aynı iyilikle ödenmemelidir.

§

Çocukların yaşamı, en az ölçüsüz insanların olduğu kadar, tamamen tutkuları tarafından yönetilir.

Daha iyi vatandaşlar üzerinde denenen yönetim-
ler daha iyidir.

§

Bir orta sınıf olmadığında ve fakir sınıfın nüfusu
aşırı arttığında sorunlar artar, devletin sonu gelir.

§

İyi kanunlar, eğer uyulmazsa, iyi bir anayasa oluş-
turamaz.

§

Tüm yaptıklarımızı başka bir şeye göz atarak ya-
parız.

§

İdeal insan kendisinin en iyi dostudur ve mahre-
miyetinden zevk alır.

§

Vatandaşlarının ölçülü ya da yeterli mal varlığına
sahip olduğu bir ülkenin iyi talihidir yücelik.

§

Eşitlenmesi gereken insanların mal varlıkları de-
ğil, arzularıdır.

Bugünlerde çıkarların hatırına insanlar kamu gelirinden ve devlet dairesinden vazgeçmek istemiyorlar.

§

Mutluluk, kişinin yeteneklerinin mükemmelliğinin hatlarıyla aynı çizgide kullanılmasıdır.

§

Çok olan, az olandan daha zor yozlaştırılabilir. Büyük bir okyanus gibi bir gölden daha zor kirlenir.

§

Amaç, erdemle bağlantısı en yakın olandır ve eylemlerimizden bile daha iyi gösterir karakterimizi.

§

Erdem olmadan iyi talihin onurunu zarafetle taşımak zordur.

§

İnsanlar tek bir yönde iyi, birçok yönde kötü olurlar.

§

Zevk ruhun bir halidir ve bu âşık olduğu söylenen her adam için geçerlidir.

Mantıksız tutkuların da mantık kadar insanın doğasının bir parçası olduğu görülebilir.

§

Eşitlik, yazılmış kanunu ihlal eden bir adalet düşüncesidir.

§

İyi bir vatandaşın onu iyi bir insan yapan erdemlere sahip olmaya ihtiyacı yoktur.

§

Hayat sadece bir amaç için çabalandığında anlamlıdır.

§

Bilgiden doğan sözleri söylemek onlara sahip olunmadığının işaretidir.

§

İyi olmayı dileyen kimse iyi olmayacak, ta ki iyi işler yapana dek.

§

Eğer çekiç ve dokuma tezgâhı kendi kendine hareket edebilseydi, kölelik gereksiz olurdu.

Komedinin tarihi hiç olmadı, çünkü ilk başlarda hiç ciddiye alınmadı.

§

Doğru bir seçim sadece bilgi sahibi olanlar tarafından yapılabilir.

§

Stabil olan tek hükümet prensibi orantıya uygun olan eşitliktir ve her insan kendi eşitliğinden keyif alır.

§

Hiçbir insan köleleştirilmeyi hak etmeyen insanların köleleştirmeyi amaçlayarak savaşmamalıdır.

§

Eylemlerimiz ve ruhumuzun aktif egzersizleridir mutluluk olarak varsaydığımız şey.

§

Zayıf olan her zaman eşitlik ve adalet ister ama güçlü olan bunların hiçbirini umursamaz.

§

Kimse kendi içine sinmeyen bir şeyi seçmez, düşündüğüne de ancak eylemleri yoluyla ulaşılabilir.

İnsan, eylemin yaratıcısı olarak, arzunun ve zekânın birliğidir.

§

Algı yeteneği bedene bağlıdır, bu yüzden zihinden ayrıdır.

§

Ahlâki değerler aşırılıkla ya da yetersizlikle yok edilebilecek şekilde oluşturulmuştur.

§

Devrimleri iki şekilde etkileyebilirsiniz; güçle ya da hileyle.

§

Sanat bir yandan doğanın eksik yanlarını tamamlar, bir yandan doğayı taklit eder.

§

Eğer içinden sürekli bir şeyler miktar miktar dışarı alınabiliyorsa, o şey sonsuzdur.

§

Duyular, akla giden kapılardır. Aklımızda duyularımızdan geçmemiş hiçbir şey yoktur.

İnsan amacını arayan bir hayvandır. Hayatı sadece amaçları için çabalarken ya da onlara uzanırken anlamlıdır.

§

En iyi halinde insan, hayvanların en asilidir; kanunlardan ve adaletten koparıldığında ise en kötü halinde olur.

§

Aşk ve onur dürtüleriyle herhangi birine fayda sunan kişi acı çekecektir, eğer ki o kişi o faydanın memnuniyet sunulmaksızın alındığını görürse.

§

Geniş kitlelere seslenirken eğitimsiz insanların eğitilmiş olanlardan daha etkili olmasının sebebi basitliktir.

§

Doğru konuda, doğru insanlara, doğru anda, doğru tavırla uygun bir süre boyunca kızan insanları kutlarız.

§

Ruh ve beden bir olup olmadığı sorusunu balmumu ve şeklinin bir olup olmadığından daha fazla sormamalıyız.

Bir arkadaş, insanın ikinci benliği gibidir. Bu yüzden bir arkadaşın varlığının bilinci kendi varlığımızın bilincine daha fazla varmamızı sağlar.

§

Anneler çocuklarına babalarından daha düşkündürler, çünkü o çocukların kendilerinden olduğuna daha emindirler.

§

İnsan ırkının yönetim sanatı üzerine düşünen herkes, imparatorlukların kaderinin gençliğin eğitiminde yattığına ikna olmuştur.

§

Eğer mutluluk, mükemmellikle uyumlu bir aktivite ise; o zaman en yüce mükemmellikle uyumlu olması mantıklıdır.

§

Kadim kanunlar, insanların onları değiştirebilecek kadar güçlü olmasından çok sonra bile geçerli olmaya devam eder.

§

Tiksinme olmadan her tür hayvan ile çalışmaya başlamalıyız; zira her biri doğal ve güzel bir şeyleri meydana çıkaracaktır.

İnsanları oldukları şey yapan elbette karakterleridir. Ancak eylemlerindeki mantıktır insanları mutlu ya da zıttı yapan.

§

Eğer tartışmacılar kendi şartlarını tanımlamaya cesaret edebilseydi, kaç tartışma tek bir paragrafta tanımlanacak kadar kısaltılabilirdi ki?

§

Eğer bazı hayvanlar avlanmakta iyiye ve diğerleri de avlanılmaya uygunsa, Tanrı avlanmayı açıkça onaylıyor demektir.

§

Tüm insani eylemler şu yedi sebepten bir tanesini ya da daha fazlasını içerir; şans, doğa, dürtüler, alışkanlık, mantık, tutku ve arzu.

§

Müzik ruhun ahlaki karakterinde belli etkiler yaratma gücüne sahiptir ve bu yüzden gençler müziğe yönlendirilmeli ve bu konuda eğitilmelidirler.

§

Şiir sanatı, tarihten daha hoş ve daha felsefidir. Çünkü şiir sanatı, evrensel olanı ifade eder, tarih ise sadece bir parçasını.

Toplum içinde yaşayamayan ya da kendi kendisine yetebildiği için topluma ihtiyaç duymayan kişi, ya hayvandır ya da tanrı.

§

İçimizde hisseden, düşünen, arzulayan ve neşelenen her ne ise bu kutsal, ilahî ve sonuç olarak ölümsüzdür.

§

Çocukları eğiten kimse, onları doğuranlardan çok daha fazla saygıyı hak eder. Zira ebeveynler sadece hayat vermişlerdir, diğeri ise iyi yaşamının sanatını.

§

Demokraside fakir, zenginden daha fazla güce sahip olacaktır. Çünkü sayıları daha fazladır ve çoğunluğun iradesi her zaman üstündür.

§

Tanıştığı herkesin sırtını sıvazlayan ve kalabalık bir dost çevresi olan kişi aslında hiç arkadaşı olmayan biri gibi varsayılır.

§

Hayatın nihaî değeri, sadece hayatta kalmaktan ziyade, farkındalığa ve derin düşüncelerin gücüne göre değişir.

Bir sorundan kaçmak korkaklığın bir çeşididir ve her ne kadar intihar cesaret gerektirse de kişi bunu asil bir sebep için değil, bir kötülükten kaçtığı için yapar.

§

Farklı insanlar mutluluğu farklı yollarla ve farklı sebeplerle arar. Böylece kendileri için farklı yaşam ve yönetim şekilleri yaratırlar.

§

Ve elbette beyin, duygularımızın hiçbirinden sorumlu değildir. Duyguların kaynağı ve yeri kalbin olduğu yerdir.

§

Komedi insanın en kötü halini sunmayı amaçlar, trajedi ise gerçek hayatta olduğundan daha iyi olan halini.

§

Cesaret tüm erdemlerin anasıdır. Çünkü o olmadan diğer erdemleri devamlı olarak gerçekleştiremezsiniz.

§

Rahatına düşkün insan zevk veren her şeye karşı bir açlık duyar ve bu iştah onu zevk veren şeyler uğruna geri kalan her şeyi feda etmeye götürür.

Kimse küçük ve önemsiz kötülöklere dikkat etmez. Ancak ne vakit bu kötölöklör artar, o zaman dikkat çekör.

§

Demokrasi; insanların eğer bir açıdan eşitlerse her açıdan da tamamen eşit olmaları gerektiğı düşün-cesinden doğar.

§

Demokraside fakir, zenginden daha fazla güç sahibi olacaktır. Çünkü nüfusu daha fazladır ve çoğunluğun iradesi her daim daha üstündür.

§

En kusursuz siyasi topluluk orta sınıfın kontrolünde olandır ve nüfusu diğör iki sınıftan daha fazladır.

§

Hayatın en büyük değeri farkındalığa ve derin düşüncenin gücüne dayanır, sadece hayatta kalmaya değil.

§

Felsefeden kazandığım şudur; diğör insanlar yaptıklarını kanundan korktukları için yaparken ben emredilmeden yaparım.

Arzularınızı şu anki niyetlerinizle sınırlayın. Sadece artan niyetleriniz izin verdiğinde arzularınızı arttırın.

§

Hayattaki tüm eylemlerini son günlerini yaşıyor-muşçasına yapan cesaretini kaybetmiş kişi nafile hayallerde huzur bulur.

§

İnsanlar dost olduğunda adalete gereksinim yoktur ama insanlar adil olduğunda dostluğa bir ek olarak ihtiyaç duyulur.

§

Talihsiz insanların diğer insanların nezaketine ihtiyaçları vardır, zengin insanların ise insanların nazik olmasına.

§

Her eylem şu altı sebepten biri ya da birkaçı yüzünden yapılmalıdır: Doğa, baskı, alışkanlık, mantık, öfke ve iştah.

§

Hayatta aradığımız amaçları bilmek bizim için önemlidir. O vakit bir okçunun hedefine nişan alması gibi istediğimiz şeyi elde etmemiz olasıdır.

Bir devlette en üstün gücün ne olduğuna dair şüpheler vardır: Sayıca üstünlük mü, zenginlik mi, iyilik mi, bir 'en iyi adam' mı, yoksa bir diktatör mü?

§

Kendi gerçeğini göremeyen ya da başkalarından duymayan kişi bu gerçeği zihninin bir köşesinde saklar. O adam tamamen değersizdir.

§

Politikacıların da hiç boş vakti yoktur çünkü sürekli olarak politik yaşamın kendisinden öte bir şeyleri hedeflerler; güç ve şan ya da mutluluk.

§

Yarasaların gözleri için gün ışığının yangın olması gibi, doğası gereği en belirgin olan şeyler de ruhumuz için öyledir.

§

İkinci sınıf olanlar eşit olmak için ve eşit olanlar üstün olmak için isyan çıkarırlar. Bu, devrimleri yaratan zihniyettir.

§

Bir başkasının olabileceği için bir başkasının olan ve bunun sebeplerini anlayıp buna katılacak kişi doğası gereği köledir.

Şiir, tarihten daha felsefî ve daha önemlidir. Çünkü açıklamaları evrensel şeylerin doğası hakkında iken tarih daha tekildir.

§

Bazı insanlar kendi düşüncelerinin doğruluğundan, başkalarının ne bildiğinden emin olduklarından daha emindir.

§

Matematik bilimleri simetri düzenini ve sınırlamaları ortaya koyar ve bunlar güzelliğin en harika formlarıdır.

§

Düşünmekten ve öğrenmekten alınan zevk, bizi düşündürecek ve daha fazla öğrenmemize sebep olacaktır.

§

Olay şudur ki, bir şeyi arzuladığımız için onu iyi kabul etmekten ziyade o şeyi iyi olduğu için arzuladığımıza inanırız. İşleri başlatan düşüncelerdir.

§

Cesur bir insan mantığının onu asil olana yönlendirdiği ve yapması gerektiği gibi korkunç şeylerle yüzleşen insandır.

Evet, gerçek şu ki insanların daha çok para kazanma arzusu ve hırsı en sık kasıtlı adaletsiz eylemlerin sebepleri arasındadır.

§

Bu beden bir ev değil, bir handır. Hem de sadece kısa bir süre için. Seneca dostluğu tek bir ruhun iki bedeni paylaşmasıdır.

§

Çok açıktır ki ölümden sonraki hayat inanışları için bazı farklılıklar vardır; bunlardan bazıları enerjidir, bazıları ise enerji temellidir.

§

Üstün bir kibarlığa ve aktif bir yaradılışa sahip insanlar mutluluğu onurla tanımlarlar. Bu, kabaca bir söylem olsa da aslında politik hayatın sonudur.

§

nemli olayların yargıçlarının göreve devam edip etmemesinin tartışılması gerekir, zira beden gibi zihin de yaşlanır.

§

İnsanlar neden onur arayışı içindedir? Elbette kendileri hakkındaki kendi düşüncelerinin onaylanması için.

İnanılması gerektiği üzere birbirinin aynı fikirler insanın aklına bir ya da iki sefer değil, tekrar ve tekrar gelirler.

§

İnsan vücudu tam olarak 30 ila 35 yaşları arasında tam olgunluğa erişirken insan zihninin olgunlaşma yaşı 49'dur.

§

İnsanlar için kötülüğe kötülükle yanıt vermek haklarıdır. Böyle yapamazlarsa, özgürlükleri ellerinden alınmış gibi hissederek.

§

Hayat şanslarla ve değişimlerle doludur ve en zengin insan günlerinin sonunda büyük talihsizlikler yaşayabilirler.

§

Tevazu tam olarak bir erdem sayılmaz. Bu eğilimden ziyade bir duygudur. Bir tür itibar kaybetme korkusudur.

§

İnsan için iyilik, erdemle ya da eğer birden fazla erdem çeşidi varsa en iyisiyle, en kusursuz türüyle uyumlu bir şekilde ruhun yaptığı bir eylemdir.

İyi adamın kötü adamın hakkını yemesi ya da tam tersi veya iyi ya da kötü adamın zina işlemesi arasında hiçbir fark yoktur: Kanun sadece verilen hasara bakar.

§

Politikanın kendi haysiyetinden daha aşağı olduğunu düşünenler kendilerinden daha yeteneksiz insanlar tarafından yönetilmeye mahkûmdur.

§

İyi bir tarz, her şeyden önce, açık olmalıdır. Kaba veya kişinin kendi haysiyetinden daha yukarı değil, uygun olmalıdır.

§

Yetenekli bir bilim w ilk prensibi için tıbbı başvuracakken, vicdanlı ve dikkatli hekimler hastalık sebepleri ile doğa yasalarını ayırırlar.

§

O vakit mutluluk; eylemlerimizin sonucunun yönlendirildiği, kusursuz ve kendi kendine yeten bir şeydir.

§

Etkiyi kanıtladığınızda, tepkiyi de beraberinde kanıtlamanız gerekir ve bunun tersine hiçbir şey etkisiz var olmaz.

Deneyim göstermiştir ki, nüfusu çok olan bir devletin iyi kanunlarla yönetilmesi, imkânsız olmasa bile, oldukça zordur.

§

Algının olduğu yerde aynı zamanda acı ve zevk de vardır ve bunların olduğu yerde, zorunluluk gereği, arzu da vardır.

§

Bir şey sıkıntıya mal olmuşsa, o şeyi herkes daha çok sever. Mesela para kazanan bir insan, o parayı miras edinmiş olandan daha çok sever.

§

Arkadaşlık yaşam için en gerekli olan şeydir. Çünkü arkadaşları olmadan kimse yaşamayı tercih etmez, diğer tüm ayrıcalıklara sahip olsa da.

§

Bir şeyin ne olmadığını söylemek ya da ne olduğunu söylememek yanlıştır. Ancak ne olduğunu söylemek ve ne olmadığını söylememek doğrudur.

§

Metafizik kanıtlanamaz olanın başlangıç noktaları konseptinin sezgisel bilgisini, gerçeği ve peşinden gelen kesin olarak ispatlayıcı bilgiyi içerir.

Kalp, bütün bir organizmanın kusursuzluğudur. Bu yüzden algının gücünün prensipleri ve ruhun kendini doyurabilmesi yeteneği kalpte yatıyor olmalıdır.

§

Bir insanın neyin ispat edilmesini ve edilmemesini talep etmesi gerektiğini bilmemesi eğitimin gerekliliği konusunu gündeme getirir.

§

Müziğin karakterin yaratımında çok etkili olmasından ötürü bunu çocuklarımıza öğretmemiz oldukça önemlidir.

§

Bir matematikçiden olasılık mantığını kabul etmesini ve bir söz bilimciden de kesin ispatlar sunmasını istemek eşit derecede aptalcadır.

§

Cennetin şekli gerekli olarak küreseldir. Çünkü yapı maddesine ve aynı zamanda doğasına göre bu şekil en uygun şekildir.

§

Demokrasi düşük sınıfta doğan, serveti olmayan ve bayağı işlerde çalışan insanların ellerindeki hükümdür.

Zafer tatlıdır ve sadece işgal etmeyi sevenler için değil, herkes için. Çünkü üstünlük adında, az ya da çok arzuya sabırsızlandıran, üretilmiş bir fikir vardır.

§

Her bilim ve araştırmanın, ve her tür benzeri eylem ve uğraşının, bir parça iyiliği hedeflediği düşünülür.

§

Öfkeli insan, öfkesine sebep olan şeyin karşılık olarak acı çekmesini ister; nefret ise o şeyin varoluştan silinmesini.

§

İnsanlar yaşamak için kentlerde bir araya gelirler. İyi yaşamaya devam etmek için ise birlikte yaşamaya devam ederler.

§

İnsanlar ikiye ayrılırlar: Sanki sonsuza kadar yaşayacaklarmış gibi olabildikleri kadar tutumlu olanlar ile, sanki yarın öleceklermiş gibi savurgan olanlar.

§

İyi şeylerin oldukça sık inciten sonuçları olur. Parasıyla mahvolan ya da cesareti yüzünden ölen birçok insanın örnekleri vardır.

Kanıtlanmıştır ki devlet, doğanın bir eseridir ve bu yüzden insan da doğası gereği politik bir hayvandır.

§

Devlet dairesindeki görevi kısa olan birinin büyük bir zarar vermesi kolay değildir, ancak öyle bir görevde uzun süre kalmak tiranlığa sebep olur.

§

Eğer bir yönetici dindar ve tanrılara hürmeti varsa, insanlar onun elinden çektikleri adaletsizlikten daha az korkuyorlar.

§

Mutluluğun boş vakit sahibi olmaya dayandığı düşünülür. Bu yüzden boş vaktimiz olsun diye meşgüllüdür, tıpkı barış elde edelim diye savaştığımız gibi.

§

Kanun kuralları şu 3 hususun altında anlaşılabilir: Dürüstçe yaşamak, kimseye kasten zarar vermek ve her insanın hakkını dikkatlice gözetmek.

§

Cesur kişi bir korkakla kıyaslandığında gözükara görülür; korkak kişi, cesur kişiyle kıyaslandığında ise korkak.

İyi mantıktan, kanun yapabilme ve hüküm verebilme yeteneğinden birini ya da birkaçını almak çoğunu almaktan daha kolaydır.

§

Müziğin doğasına ya da insanın neden bunun bilgisine sahip olmasının gerektiğine karar vermek kolay değildir.

§

Hareket eden bir beden, hareketini, ancak onu hareket ettirenle etkileşimini sürdürdüğü sürece devam ettirebilir.

§

Bu şekilde evrenin yapısı -yani cennetin, yeryüzünün ve tüm dünyanın yapısı- birbirine en karışık güçlerin karışımının bir ahengiyle düzenlenmiştir.

§

Dilediğimiz zaman hayal kurmak bizim elimizdedir ama düşüncelerimizi şekillendirmekte özgür değilizdir.

§

Belki de sadece yaşama eyleminde bile bir iyilik unsuru vardır, ta ki varoluşun kötü yanları çok ağır basmadığı sürece.

Ne vakit vatandaşların çoğunluğu ortak çıkarlar uğruna devleti yönetirse, bu hükümetin adı genel bir isim alır: Bir anayasa.

§

Çarpıklık çoktan aza doğru şu sıradadır: kraliyet ve tiranlık; aristokrasi ve oligarşi; anayasal hükümet ve demokrasi.

§

Ama o vakit sayısı az ama zenginliği çok olan mı yönetici olmalıdır? Ya davranış tarzı olarak insanları soyar ve yağmalarsa; o vakit adil olur mu?

§

Her şeyden üstün olan ve geri kalan her şeyi benimsyen devlet ya da politik bir topluluk iyiliği ve en yüce iyiliği diğer herkesten daha çok hedefler.

§

İyi insanın en kusursuz hali kesinlikle iyi bir vatandaşın kiyle aynıdır. Buna karşılık diğer devletlerde iyi vatandaş, kendi hükümet şekline göre iyi olur.

§

Eşitlik iki çeşittir; sayısal ve orantısal. İlkinden kastım eşitliğin sayısal ya da boyut olarak aynılığıdır; diğeri ise orantısal olarak eşitliktir.

İyi bir kanun yapıcı devletin, insan ırklarının ve toplulukların iyi bir hayatta ve ulaşabilecekleri mutlulukta nasıl yer alacağını soruşturması gerekir.

§

Kimse mutluluğu, adaleti yücelttiği gibi yüceltmez ama biz buna 'kutsama' der, onu övdüğümüz şeylerden daha yüksek ve tanrısal varsayarak.

§

İnsan ırkının para hırsı doymak bilmezdir. Bir seferde 2 sikke yeterli bir ödemedir ama sonra, bu miktara alışıldığında, insan daha fazlasını isteyecektir.

§

Cimrilik insanın doğasına savurganlıktan daha fazla yerleşmiştir. İnsan ırkının çoğu eli açık olmaksansa paragöz olmayı tercih eder.

§

Neyin ruhu olduğunu ve olmadığını ayıran diğer her şeyden öte iki karakteristik işaret kabul edilir: hareket ve duygu.

§

Hayvanların ruhu iki yetenek tarafından karakterize edilir. İlki ayırt etme yeteneğidir ki bu düşüncenin ve algının işidir. Diğerisi ise yerel hareketi yaratmaktır.

Ruhun mantıksız yanına baktığımızda bir bölümün tüm yaşayanlarda ve bitkisel doğaya sahip olanlarda ortak olduğu görülür.

§

Güneş doğmadan önce ayağa kalkmak önerilir; bu sağlıklı bir alışkanlıktır ve serbest çalışmalar kadar ev yönetimi için daha fazla vakit sağlar.

§

Ellerinde silah bulundurup kullanabilenler anayasanın devam edip etmeyeceğini belirleyecek olanlardır.

§

Bir kişi birçok farklı yoldan yanlışa, ancak tek bir yoldan doğruya gidebilir. Bu yüzden başarısız olması kolay, başarması ise zordur.

§

Asil ruhlu bir insan kin tutmaz. Çünkü yüce bir ruhun işareti, yaralarını hatırlaması değil, onları unutmasıdır.

§

Basit cehalet vardır ve bu hafif suçların kaynağıdır. Bir de çifte cehalet vardır, genellikle bilgeliğin kibrine eşlik eder.

Herkes öfkelenebilir; bu kolaydır ama doğru kişiye, doğru seviyede, doğru zamanda ve doğru amaç uğruna kızmak... Bu ne herkesin gücünün yetebileceği bir şeydir ne de kolaydır.

§

Bir insan bir diğerinin ardından gelen ağır bir şanssızlığa sakinlikle katlandığında ruhunun güzelliği ılık saçar; bunları hissetmediğinden değil ama yüksek ve kahramansı bir öfkesi olduğu için.

§

Tüm insanların hasta ve dengesiz olduğunu varsayarak akli başında ve sağlıklı iki insan kurtarın. İkisinden sonuncusu hasta ve dengesiz olsa da ilki olmayacaktır.

§

Mizah, ağırbaşlılığın tek testidir ve hafif bir alaya alınmayı kaldıramayacak bir kişi şüpheli; ciddi bir incelemeyi kaldıramayan şaka da sahte bir deha ürünüdür.

§

İyilik hak edene iyi şeyler yapıp iyiyi sevmek ve kötünden nefret etmek, intikam alma ya da ceza verme konusunda istekli olmayıp merhametli, yardımsever ve bağışlayıcı olmaktır.

Para bağışlamak kolay bir iştir ve herkesin gücü yeter. Ancak kime, ne kadar, ne zaman, ne amaçla ve nasıl vereceğine karar vermeye herkesin gücü yetmez ve kolay bir iş değildir.

§

Doğa hiçbir şeyi gereksiz yere yapmaz. Bu nedenle insanların tatmin ve tamamlanmış olmaları için kendi doğalarına uygun şekilde davranmaları ve gizli yeteneklerini geliştirmeleri gerekir.

§

Bir diktatörün ilgi alanlarından biri de kullarını fakir kılmaktır. Böylece insanlar günlük yaşamlarındaki görevlerle o kadar meşgul olur ki komplo kurmaya vakitleri olmaz.

§

Ne vakit, bireyler olarak, toplumun tamamının faydasına davranmamızı sağlayacak kurallara uyarız, o vakit dolaylı olarak yoldaş insanlar tarafından mutluluğun peşinde koşmayı desteklemiş oluruz.

§

Karakterimiz bize değerlerimizi verir ama yine de bizi mutlu ya da üzgün yapan şey eylemlerimiz, yaptığımız şeylerdir. Tüm insani mutluluk ya da sefalet, eylem biçimini alır.

Ahlâkın üstünlüğü bir alışkanlığın sonucunda gelir. Adil eylemlerimizle adil oluruz, öfkeli davranışlarımızla öfkeli oluruz, cesur eylemlerimizle cesur oluruz.

§

Sadece görüşlerine katıldığımız insanlar için değil, yüzeysel görüşlerini sunan insanlar için de minnettar olmalıyız. Zira bunlar da önümüzde düşüncenin gücünün gelişmesiyle bize bir şeyler katar.

§

Matematiği ilk ellerine alan sözde Pisagorcular bu konuda sadece ilerlemiş değiller, aynı zamanda buna doymuş durumdadırlar. Matematiğin prensiplerini her şeyin prensibi olarak görürler.

§

Kişi kendisinin en iyi dostudur ve mahremiyetinden zevk alır. Ancak erdemsiz ya da yeteneksiz kişi kendisinin en büyük düşmanıdır ve yalnızlıktan ölesiye korkar.

§

Bazı insanlar her tür değeri ve sanatı para kazanma yöntemlerine dönüştürür. Bunun son adım olduğunu düşünürler ve bu sona ulaşmak için her katkıda bulunurlar.

Her sanat ve her araştırmanın ve benzer tüm eylem ve tercihlerin iyi şeyleri hedeflediği düşünülür. Bu sebepten iyilik haklı olarak her şeyin hedefi ilan edilmiştir.

§

Deneyimli bir politikacının yaratmak için en istekli olduğu şey belli bir ahlâki karakterdir. Yani erdeme doğru bir yatkınlık ve erdemli eylemlerin verimidir.

§

Hatırlayın ki zaman hiçbir şeyi önemsemez, tüm yapılanların solmasına izin verir, tüm yazıları bulanıklaştırır ve tüm anıları öldürür. Bundan muaf olanlar insanların kalbinde sevgiyle yer edinmiş olanlardır.

§

Demokrasi ve oligarşi arasındaki temel fark yoksulluk ve zenginliktir. Serveti nedeniyle yöneten insanlar, az ya da çok da olsa, bu bir oligarşi olur; fakirlerin yönettiği yerde ise demokrasi.

§

Trajedi ciddi bir eylemin taklididir ve aynı zamanda büyük bir ağırlığa sahip olarak kendi içinde bütündür. Acıma ve korku uyandıran olaylarla birlikte bu tür duyguların ameli tamamlanır.

Nerede bazı insanlar çok zengin olur ve diğerlerinin hiçbir şeyi olmaz; orada ya aşırı demokrasi olur, ya kesin bir oligarşi olur ya da bu ikisinin aşırılığından despotizm gelir.

§

İnsanlar kendilerine ait olana daha fazla önem verirler ve kendilerinin dışındakileri daha az umursarlar. Yine de, hiç olmazsa, kendilerinin dışındakilerle kişisel olarak ilgilendikleri için önemserler.

§

Tüm erdemleri kendi oldukları tarafın ilkeleri içinde bulunacağına inananlar meseleleri aşırıya çıkarırlar. Dengesizliğin, devleti yok edeceğini hesaba katmazlar.

§

Gerçek mutluluk kişinin olabileceği en iyi haline gelmesi ve bakış açısı kazanmasıyla gelir. Öbür türlü elde edebileceği tek şey haz ve keyfi taklit etmektir ki bu gelip geçicidir ve sizi bir insan olarak geliştirmez.

§

Bir konuşma yapacak kişi üç şeyi iyi çalışmalıdır. İlki ikna edebilme yöntemleri, diğeri dil, sonuncusu ise konuşmasının çeşitli kısımlarının uygun düzenlenmeleri.

Duygu, bir madde olmaksızın bazı şeylerin hissedilebilir formlarını kişinin kendisine alabilmesi gücüdür; tıpkı balmumunun altın ya da demir olmaksızın mühür yüzüğünün baskısının şeklini alması gibi.

§

Kusursuz arkadaşlık, iyi olan ve mükemmellikte benzer insanların dostluğudur. Çünkü bunlar iyilik adıyla birbirine benzer iyi dileklerde bulunurlar ve kendi içlerinde iyilerdir.

§

Mükemmellik tercihle ilgili içinde bir anlam taşıyan ve bize bağlı bir durumdur. Buna mantıkla karar verilir ve karar verenler pratik bilgeliğin peşindeki insanlardır.

§

Açıkça bellidir ki mal ve mülklerin sahipleri olmalı ama bu mal ve mülkler ortak kullanıma da açık olmalıdır. Kanunları yazanların da özel yükümlülüğü insanlarda bu hayırsever eğilimi yaratmaktır.

§

İnsanların çoğu doğal olarak hürmet yerine korku yayılmasına müsaittir ve kötülükten kaçınmasının sebebi kendi aptallığından olacak olmasından çok, ceza alma korkusudur.

İnsandaki bu erdemler kendi eylemlerinin sonucunda şekil alır. İnsandaki iyilik, eksiksiz bir hayatın içindeki mükemmelliğe giden yoldaki ruhun çalışmasıdır.

§

Dostlar; gençler için yardım ve yanlışlardan korunma, yaşlılar için hizmet ve azalan eylem güçleri için destek ve hayatının baharında olanlara asil eylemleri için yardımdır.

§

Doğru şeylerden ve doğru güdüden, doğru şekilde ve doğru zamanda kaçınan ve onlarla yüzleşen kişi güvenimizi ve hayranlığımızı hak eden bir karaktere sahiptir.

§

Doğa için aynı sebeple, aynı koşullarda kalması sağlanan şey her zaman aynı sonuçları üretecektir. Böylece sonuç her zaman ya 'var olmak' ya da 'yok olmak' olacaktır.

§

Bilinecek en iyi şeyler ilk prensipler ve sebepleri-
dir. Ancak bu şeyler insanlar için kavraması belki de en zor olanlarıdır, çünkü bunlar duyulardan en uzak noktadadırlar.

Adalet en dolu anlamıyla eksiksiz bir erdem demektir. Çünkü eksiksiz bir erdem in faal bir uygulamasıdır ve bir bütündür, çünkü ona hakim olan kişi sadece kendisine değil başkalarına da uygulayabilir.

§

Casuslar ve muhbirler, bir diktatörün başlıca araçlarıdır. Savaş ise insanların dikkatini cezbetmek ve kendisini onların ihtiyaç duyduğu bir lider olduğuna inandırmak adına en sevdiği meslektir.

§

Niye felsefede, politikada, şiirde ve sanatta seçkin insanlar açık bir şekilde *malihûlyalı* bir mizaçtan ve *kara duygun* yüzünden oluşabilecek hastalıklardan etkilenecek kapsamdadır?

§

Kızması gereken şeylere kızmayan insanların aptal oldukları düşünülür. Bu doğru şekilde, doğru zamanda veya doğru insanlara kızmayanlar için de geçerlidir.

§

O vakit açıktır ki bilgelik, belli prensip ve sebeplerle ilgisi olan bilgidir. Ancak şimdi, aradığımız bilgi bu olduğu için, şunu değerlendirmemiz gerekir: Ne tür prensipler ve sebepler bilgeliktir?

Uygulamalı ispat da gerekli olan bir şeydir aynı zamanda. Çünkü bu tür bir gösterim asla gidebileceğinin aksi yönde gidemez. Bunun sebebi öncül ana maddelerde/prensiplerde yatar.

§

Eğer her alet, emredildiğinde ya da kendi isteğiyle, kendine addedilen işi yapabilseydi, o vakit hiçbir usta işçinin çırağa ya da bir lordun kölelere ihtiyacı olmazdı.

§

Ne doğa ile ne de doğanın tersine içimizde erdemlerle doğmayız. Onları elde etmek için doğaya uyum sağlamış ve alışkanlık haline getirerek kusursuzlaştırmış olmamız daha olasıdır.

§

En iyi insanlar bile otorite verildiklerinde tutkularıyla yozlaşabilirler. O zaman şu sonucu çıkarabiliriz ki kanun, tutkusuz mantıktır ve bu yüzden her birey için tercih edilebilirdir.

§

O vakit amaç, sanat için doğaldır ve aynı zamanda doğa için de öyledir. En iyi örnek kişinin kendi kendisinin doktoru olmasıdır ve doğa da böyledir; aynı anda hem hasta olan hem de hastayı temsil eden.

Her insan, tıpkı bir meşe palamudunun kendi içindeki meşe olacağının özlemini hissetmesi gibi, benzersiz yeteneklerine kavuşacağının özlemiyle yetiştirilir.

§

Erdem, anlamı bulur ve seçerken bazı ahlâksızlıklar neyin doğru olduğunu kaçıırırlar; çünkü yetersizdirler ama diğer ahlaksızlıklar ise, hislerimizde ya da eylemlerimizde, aşırıdırlar.

§

İnsanın şimdi ve çoktandır felsefeye başlamış olmasının sebebi meraktır. İlk olarak kafasını karıştıran şeyleri merak etmiş, ardından zamanla daha ciddi meselelere yavaş yavaş yükselmiştir.

§

Ahlâksızlıklar göreceli olarak hem tutkunun hem de eylemlerin doğru olanlarının aşırılığı ya da azlığı ile değişir iken erdem bunun ortasını bulur ve onu tercih eder.

§

Yöneticilerin iyi vatandaşlar yaratmak uğruna alışkanlıkları şekillendirirler ki bu, tüm yöneticilerin isteğidir ve etkide bulunamayanlar hedeflerini ıskalar. Bu iyi bir anayasayı kötüsünden ayırır.

Şartların aynı kaldığı ve sayısı daha az olan doğru varsayılmış kanıtsız önermeler ya da hipotezlerle yapılan kanıtlamanın üstün olduğunu varsayarız; kısaca daha az sayıda öncül açıklamalardan.

§

Her vatandaş birbirinden farklıdır ama toplumsal kurtuluş herkesin ortak işidir. Bu toplum, anayasadır; vatandaşın erdemi, üyesi olduğu anayasayla ilgili olmalıdır.

§

Anayasa, bir devletin hakimlerinin anlaşmaya varmasıdır; özellikle de hepsinin en yüksek olanlarının. Hükümet, devletin her yerinde egemendir ve anayasa, aslında hükümettir.

§

Anayasal bir devlette vatandaşlar bir yönetir, bir yönetilir. Çünkü anayasal bir devlet fikri vatandaşların doğasının eşit olduğunu ve hiçbir farklı olmadığını ima eder.

§

Orta sınıf tarafından oluşturulmuş bir hükümet yaklaşık olarak oligarşiden çok demokrasiye daha yakındır ve bu en güvenli kusursuz olmayan hükümet şeklidir.

Yüksek mevkilerde görev alacak insanların üç niteliğe sahip olması gerekmektedir. İlki resmileşmiş anayasa sadakat, büyük bir idarî kapasite ve her hükümet şekline uygun olan erdem ve adalet.

§

Mutluluk özünde kusursuzdur; bu nedenle mutlu bir insanın bedeninin iyiliklerine ek olarak harici iyiliklere ve kaderin hediyelerine ihtiyacı olur ki eylemleri bunların yokluğunda sekteye uğramasın.

§

İnsanın mutluluğunun bütününe sağlayan şey aklın eylemleridir, eğer ki ona tam bir yaşam aralığı verilirse. Çünkü mutluluğa ait hiçbir şey tamamlanmamış olamaz.

§

İyi bir insan fakirlikte ve hastalıkta ve de hayatın diğer illetlerinde elinden gelenin en iyisini yapacaktır. Ancak mutluluğa sadece bu koşulların tersi olduğunda erişebilir.

§

Kaderin iyi talihine sahip olan kişiler kibirli ve küstah olabilirler. Gerçekten öyle olmayanlar ise çalışmadan yüce ruhlu bir insanı taklit etmeye çalışırlar ve sadece yapabildiklerini kopyalarlar.

Bilge bir adam gereksiz yere kendisini tehlikeye atmaz, zira yeterince umursadığı sadece birkaç şey vardır; ancak büyük krizlerde o koşullar altında yaşamaya değmeyeceğini bildiği için yaşamını vermeye razı olur.

§

Hepimizin sahip olabileceği en önemli ilişki kendimizle olan, kat edebileceğimiz en önemli yol ise kendimizi keşfettiğimiz olandır. Kendini tanımak için kendinle zaman geçirmeli, yalnız olmaktan korkmamalı. Kendini tanımak tüm bilgeliklerin başlangıcıdır.

§

Yoksulluk ve hayatın talihsizlikleri içinde gerçek bir arkadaş elbette sığınaktır. Küçükken bizi yaramazlıktan uzak tutarlar, yaşlılıkta konfor ve zayıflıkta yardım olurlar, hayatın baharında ise asil eylemlere kışkırtırlar.

§

Nezakat, ılımlılık içinde kınamayı ve hakaretleri kaldırabilme yeteneğidir; hızlı bir şekilde intikam için atılmak, kolayca öfkeye yenik düşmek değildir. Ruhen sakin ve dengeli olarak acıdan ve dürüstlükten azade olmaktır.

İnsanların büyük bir kısmı zevk aracılığı ile hata-ya cezbettiriliyor ve bu gerçekten iyi olmasa da iyiy-miş gibi görülüyor. Bu yüzden insanlar gelişigüzel on-lara zevk veren ne varsa onu iyi addediyor, acıdan ise şer gibi kaçıyor.

§

Ruhun yüceliği iyi ya da kötü talihi, onuru ve onursuzluğu iyi bir şekilde kaldırabilmek; lüksü, dik-kat çekmeyi, gücü ve yarışmalarda zaferi çok düşün-memek ve de belli bir derinliğe ve büyüklüğe sahip olmaktır.

§

İnsanlar için en iyi yaşam şekli, birey olarak ayrı ayrı ya da devletler olarak topluca olsa da, erdemin ihtiyaç duyduğu eylemlere katılımın kolaylaşması için gereken maddi kaynakların yeterince desteklendiği ve dolayısıyla erdem dolu olanıdır.

§

Müzik doğrudan ruhun duygularını ve hallerini taklit eder. Belli bir tutkuyu taklit eden bir müziği dinleyen kişiye o tutku aşılır ve aşağılık bir tutku uyandıran bir müziği bağımlı şekilde dinleyen kişinin tüm karakteri de aşağılık bir biçim alacaktır.

Eğer ruhtan veya ruhun zihninden başka saymaya değer bir şey yoksa o vakit ruh olmadıkça zaman diye bir şey de olamaz; sadece zaman bir nitelik olduğu için. Örneğin değişimin ruh olmadan var olamayacağı gibi.

§

Ahlâki erdemler ne doğamıza uygun ne de doğamıza aykırı olarak yaratılmıştır. Doğa gerçekten de içimizde kendisini karşılamamız için bir zemin hazırlar ama doğamızın tam biçimi alışkanlıklarımızın bir ürünüdür.

§

Eğer ruh olmazsa zaman var olur mu olmaz mı sorusu dürüstçe sorulabilecek bir sorudur. Eğer ortada sayacak biri yoksa sayılabilecek bir şey de olmaz. Böylece açık ki, ortada bir rakam da olamaz, çünkü rakamlar, her ne olursa olsunlar, sayılabilirlerdir.

§

Bu tür davalarda, zina diyelim, doğruluk ve yanlışlık suçun doğru kişiyle, doğru zamanda ve doğru amaçla işlenmesine göre değişmez. Ancak böyle bir suçun işlenmiş olduğunun basit gerçeği bile yanlış yapıldığının göstergesidir.

Gücümüz yettiğince ölümsüzlüğü arzulamalıyız ve bunu içimizdeki en yüksek değerlere uygun şekilde yaşamak için yapmalıyız. Miktar olarak az sayıda olsa bile, güç ve incelik içinde, geri kalanlara da uzanacaktır.

§

Doğa hiçbir şeyi amaçsız yere yapmaz. Bu çocuklarda gözlenebilir ve olacak şeylerin tohumu bir gün ruhsal alışkanlıkların içine yerleşebilir. Gerçi ruhsal olarak bir çocuğun, bir hayvandan şimdinin şartlarına göre çok farkı yoktur.

§

Yani erdem maksatlı bir eğilimdir. Bizimle ilişkili bir değer içindedir ve mantıklı bir prensip tarafından seçilir. İhtiyatlı bir kimse karar vermek için bunu kullanacaktır. Bu iki ahlâksızlık çeşidi arasında bir anlamdır: biri aşırılık ve diğeri yetersizlik.

§

O vakit mutluluk, derin düşünceyle aynı geniş sınırlara sahiptir. Ne kadar çok insan düşünürse, o kadar mutlu olacaklardır; tesadüfen değil ama derin düşüncelerinin erdemi içinde, zira o kendi içinde değerlidir. Dahası mutluluk, derin düşüncenin bir şeklidir.

Bir devlet basitçe bir toplum için değil, ortak bir alana sahip olan ve karşılıklı suç işlemeyi engelleyip ticareti geliştirmek için kurulmuştur. Politik toplum ise asil eylemler için vardır, sadece basit bir yoldaşlık için değil.

§

Savaşta oldukları sürece güçlerini koruyabilmişlerdir ama ne vakit bir imparatorluk kurdular, o vakit düştüler. Çünkü barış sanatı hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı ve savaştan daha yüce olan hiçbir şeye kendilerini adamamışlardı.

§

Yeryüzünün tüm hayatî süreçleri kademeli olarak ve hayatımızın uzunluğu ile kıyaslandığında muazzam zaman zarflarında meydana gelir ki. Öyle ki bu değişimler gözle görülemez ve en başından sonuna kadar bu süreçte sayısız ulus çürüyüp yok olmuştur.

§

Teorik felsefe hayatı, bir adamın yürüyebileceği en iyi ve en mutlu yoldur. Çok az insan bu yeteneğe sahiptir ama bu yine de devamlı olmaz. Geri kalanı için hayatın en iyi ikinci yolu vardır; ahlâki erdem ve pratik bilgelik yolu.

Belirli bir konunun doğasının kesinliğinin miktarını bilmek eğitilmiş bir zihnin işaretidir. Bir matematikçinin vereceği olası sonuçları kabul etmek ve bir konuşmacıdan mutlak bir kanıt beklemek ise eşit derece mantıksızdır.

§

Ne vakit birkaç köy tek bir topluluk olarak birleşirler, kendi kendilerine yetebilecek kadar geniş olurlar; o vakit bir devlet ortaya çıkar, hayatın temel gerekli ihtiyaçlarını yaratırlar ve iyi bir yaşam uğruna var olmaya devam ederler.

§

En kusursuz politik topluluk orta sınıf insanlar arasında olmalıdır ve devletler mümkünse orta sınıfın nüfusunun ve saygınlığının daha fazla olduğu, değilse de bu değerlerin diğer iki sınıftan ayrı ayrı daha az olduğu yerlerde kurulabilir.

§

Ahlâki erdem, aşırılık ve kusur arasında bir yerdedir. Her olayda bunu tutturabilmek kolay değildir ve kolay olmadığı gibi, örneğin; herhangi yetenekli biri yerine sadece bir geometri uzmanıdır çemberin merkezini bulabilecek olan.

Tanrıların olduğu ve doğayı ilahî güçlerin yönettiği ilk zamanlar gelecek kuşaklara mitolojik formlar ile miras bırakılmıştır. Çoğunluğu ikna etme, kanunun çıkarları ve devletin menfaati amacı için tüm mitolojik biçimlerin yanına bunlar da eklenmiştir.

§

Mal ve mülk genel anlamda ortak, ancak genel yönetim bakımından özel olmalıdır. İyi organize edilmiş devletlerde, her insanın kendi mal ve mülkü olmasına karşın, kişi, bazı şeyleri kendi etrafının kullanımına açarken bazılarının da kullanımını paylaşacaktır.

§

İlk etapta insanlar değişimin başlangıcına karşı direnmelidir. İkinci etapta daha önce bahsettiğim gibi sadece insanları kandırmak için icat edilmiş politik hilelere itimat etmemelidirler. Çünkü tecrübeyle işe yaramaz olduklarını kanıtlamışlardır.

§

İnsanlar bir işe atılabilmeli ya da savaşa gidebilmelidir ama boş vakit ve barış daha iyidir. Gerekli ve işe yarar olanı elbette yapmalıdır ama onurlu olan daha iyidir. Bu tür prensiplerde eğitime ihtiyaç duyan her yaştan çocuklar ve insanlar eğitilmelidir.

Hükümetlerin iki şekli olduğu söylenir: demokrasi ve oligarşi. Aristokrasi bir tür oligarşi olarak değerlendirilir; çünkü az kişi tarafından yönetilir. Bunun yanı sıra sözde anayasal hükümet gerçekten bir demokrasi olarak görülür.

§

Demokratik görülen birçok uygulama demokrasi-
nin mahvolma sebebidir. Erdemin kendi tarafının
partisinin ilkelerinde olduğuna inananlar hususları
sınırına kadar zorlarlar, orantısızlığın devleti yok etti-
ğini hesaba katmazlar.

§

Bu yüzden eğer erdemde ya da en iyi eylemleri
gerçekleştirme gücünde üstünlüğe sahip bir kimse
varsa, takip etmemiz ve itaat etmemiz gereken kişi
odur. Ancak o kişinin erdem kadar eylem için de ka-
pasitesi olmalıdır.

§

Mükemmellik veya erdem, duygularımıza ya da
eylem tercihlerimize karar veren zihnin eğiliminde
sabittir ve esasen bize ait bir anlamın gözleminden
oluşur. İki ahlaksızlık arasındaki anlam; biri aşırılığa
dayanır, diğeri ise eksikliğe.

Sefil, kısa ömürlü ırk, şansın ve sıkıntıların çocukları; neden beni, duymanın size faydası olmayacak şeyleri söylemeye zorlarsınız? Olabilecek en iyi şey, asla ulaşamayacağınız olandır: Hiç doğmamış olmak, var olmamak, hiçbir şey olmak. Yine de olabilecek en iyi şey yakın zamanda ölmektir.

§

Mutluluk, eğlenceden ibaret değildir. Hatta eğer hayat boyu emek sarf edip sıkıntı çekseydik ve sonumuz eğlence içinde gelseydi, bu çok garip olurdu. Mutlu bir hayat; erdemlerde dolu, kurallara uygun yaşanmış bir hayat olarak değerlendirilir. Bu da çaba ve eğlence içinde geçmeyen bir hayattır.

§

Diktatörler insanların dikkatini dış ülkelerle olan savaşlara çeker, bir devrime önderlik edebilecek cesur insanları bertaraf eder, insanların saygınlığını azaltarak azimli eylemlere kalkışmasını engeller ve böylelikle, sinsi yollarla, vatandaşlar arasına korku ve güvensizlik aşılayarak kendilerini güvence altına alırlar.

§

Bir kişinin kendisini uzuvları ile koruyamamasının utanç verici olmasına rağmen kendisini konuşması ve mantığı ile savunamamasının utanç verici olmaması abestir. Çünkü insan olma konusunda mantıklı konuşabilme yeteneği, uzuvların kullanımından daha belirleyici bir unsurdur.

Para değiş tokuşlarda kullanılmak üzere icat edilmiştir, kâr oranını arttırmak için değil. Bu tür bir kâr, yani paradan para kazanılması, paranın yetiştirilmesinde uygulanır; çünkü çocuklar ebeveynlerine benzer. Bundan ötürü tüm servet edinme yolları arasında bu en doğal olmayanıdır.

§

Bir diktatör, dine karşı alışılmadık bir düşkünlük göstermelidir. Kullar, Tanrı'dan korkan ve dindar bir hükümdarın yasadışı davranışlarda bulunacağından daha az şüphe eder. Diğer yandan, Tanrı'nın onun yanında olduğuna inandıklarından, ona karşı kışkırtılmaları daha zor olur.

§

Bazı insanlar söz konusu olduğunda, elimizde en kesin bilimsel bilgiler olmasa bile, onlara bilginin vasat haliyle bile hitap ederek ikna etmek kolay olacaktır. Bilimsel olarak açıklamak gerekirse, takdir etmek eğitimin ayrıcalığıdır ve bunu kalabalığa genişletmek ise imkânsızdır.

§

Bizi yüreklendiren insanları dinlememeliyiz, çünkü biz insanız ve insanca şeyler düşünürüz. Bunun yerine olabildiğince ölümsüzlüğü ele almalı ve bunu içimizdeki en yüksek değerlere uygun yaşayabilmek için yapmalıyız. Zira ekseriyeti küçük de olsa içindeki güç ve değerler her şeye uzanabilir.

Öncelikle toprakların nasıl bölüneceğini ve nasıl işleneceğini konuşmalıyız: Kim olmalılar ve nasıl insanlar olmalılar? Mülkler topluma ait olmalı diyenlere katılmıyoruz, ancak ortak kullanım için samimi bir anlaşma olması ve hiçbir vatandaşın desteksiz kalması gerektiğine de inanıyoruz.

§

Birbirine akraba olan hayvanlar söz konusu olduğunda, misal eşek arısı ve yaban arısı gibi, tüm durumlardaki gerçekler belli bir kapsamda aynıdır ama arıları karakterize eden sıradışı özelliklerden yoksundurlar. Bunu bekliyoruz olmalıyız, çünkü arılar gibi kutsal bir yanları yoktur.

§

İnsanın iyiliği mükemmelliği sergileyen ruhun eylemleridir; eğer en iyiyle ve en tamamlanmışıyla uyumlu birden fazla çeşit mükemmellik varsa. Zira tek bir kırlangıcın ya da tek bir güzel günün yazı getirmeyeceği gibi, tek bir gün ya da kısa bir zaman zarfı da insanı mutlu ve kutsanmış yapmaz.

§

Hareket edişi gibi güneş değişimin, var olmanın ve çürümenin döngüsünü yaratır ve en iyi, en tatlı vasıtası olan suyu ısıtır. Su, buhara dönüşür daha yüksek bölgelere yükselir. Orada soğukta tekrar yoğunlaşarak dünyaya geri döner. Bu daha önce söylediğimiz gibi, doğanın yaşam döngüsüdür.

Mutluluk zevkte ya da erdemde veya ikisinde birden yatsa da; zihinlerinde ve karakterlerinde çok gelişmiş, ortalama bir dışa dönük iyiliğe sahip insanlar da dışa dönük iyiliği faydasız bir kapsamda olan ama yüksek değerlere sahip olmayan insanlardan daha sık görülür.

§

Eğer öğrenmemiz gereken bir şey varsa, o şeyi gerçekten yaparak öğreniriz. İnsanlar evler inşa ederek inşaatçı, müzisyenler müzik yaparak müzisyen olurlar. Aynı şekilde adil eylemlerde bulunarak adil, öfkeli eylemlerde bulunarak öfkeli ve cesur eylemlerde bulunarak cesur oluruz.

§

Şuan sadece algının, gelecek ise beklentinin bir nesnedir ama anının nesnesi geçmiştir. Tüm anılar, bu yüzden, akıp giden bir zamanı ima eder. Sonuç olarak sadece bu zamanı algılayan hayvanlar hatırlayabilir ve aynı zamanda zamanı algıladıkları uzuv, hatırladıkları uzuvdur da.

§

Tüm insanlar da buna katılır ki, adil bir bölüş-türme bir tür değere göre yapılmalıdır; ancak bu değerler farklılık gösterebilir. Bu değeri demokratlar özgürlükle, oligarşi destekçileri zenginlikle (ya da asil doğumla) ve aristokrasi destekçileri de mükemmellik-
le tanımlarlar.

Öfke her zaman bireylerle ilgilidir. Kin sınıflara yöneliktir. Her tür hırslıdan ve muhbirden hepimiz nefret ederiz. Dahası öfke zamanla iyileşebilir ama kin iyileşmez. Biri odağındakine acı vermek ister, diğeri ise zarar. Öfkeli adam kurbanının hissetmesini ister, nefret eden ise hissedip hissetmemesini umursamaz.

§

Bir şey ne kadar çok insan için sıradan olursa, o şeye o kadar az ilgi gösterilir. Herkes kendisinin olanı başlıca düşünür, ortak olana zar zor ilgi gösterir; o da sadece kendisini kişisel olarak ilgilendirdiği vakit. Diğer hususların yanı sıra, herkes başkasının yerine gireceğini umduğu görevleri ihmal etmeye meyleder.

§

Kanunun evrensel olduğunu söylerim ki bu doğanın dikte etmesiyle de onaylanabilir. Neyin doğru ya da yanlış olduğuna dair evrensel bir algı gerçekten var olsa da, belli bir noktaya kadar hepsi sezgisel olarak kutsaldır; birbirleriyle ilişkileri ya da olmasa anlaşmaları olmasa bile.

§

Kişi yapması gerektiği gibi onurlu olmayı hedefleyebilir, ne az ne de çok. Onur için açlık duyan kişi aşırıya kaçır ve hırslı olduğu söylenebilir; bu açıdan yetersizlik gösteren ise hırslı olmayan olarak görülür; bu sırada anlamı gözleyen kişinin ise hiçbir özgün ismi yoktur.

Cesaret, özgüven ve korkutucu şeylerle ilgilenen ciddi bir haldir. Bizi tehlikeyi seçip onunla yüzleşmeye götürür; ya bunu asil olduğundan yaptırır ya da aşağılıkça olmadığından yaptırmaz. Ancak sefaletten, aşktan ya da büyük bir acıdan kaçmak için ise bu cesaretin değil, korkaklığın kanıtıdır.

§

Hitabet sanatı kullanışlıdır. Çünkü gerçek ve adalet doğaları gereği karşıtlarından daha güçlüdür. Bu yüzden kişinin kendi hükmüne uygunluğu içinde olmayan bir karar verilecekse, kendilerini savunma hatalarından daha üst bir seviyeye getirmiş olmalılardır. Bu hak edilen bir kınamadır.

§

Konuşarak ikna etme yolları arasında 3 tür vardır. Kimisi konuşmacının karakterinden ileri gelir, kimisi konuşmayı dinleyenleri belli bir şekilde düzenler; kimisi ise söyledikleri şeyi kendi kendisinin kanıtlamasını sağlarlar ki bu da mantıkla ya da amacını kanıtlayarak olur.

§

Tanıtilması gereken her hükümet değişikliğini insanların, var olan anayasadan başlayarak, gönüllü ve benimsemiş olmaları gerekir. Çünkü yenisinin kurulması gibi eski bir anayasanın yeniden düzenlenmesinde oldukça sıkıntı vardır, tıpkı öğrenileni unutmanın öğrenmek kadar zor olması gibi.

Kanunlar, olması gerektiği gibi, anayasaya bağlıdır; anayasa, kanunlara bağlı değildir. Bir anayasa, devletteki bölümlerin düzenlenmesidir ve kuruluşu kimin yöneteceğine, toplumun sonunun ne olacağına karar verir. Ancak kanunlar, anayasanın prensipleri ile bozulmamalıdır.

§

Demokraside, çoğunluklar kanunun üstünde olduğunda, hizipçiler daima amaçlarını korumayı öğretiyor olmaları gerekirken her daim zenginlerle tartışarak şehirleri ikiye bölerler. Tıpkı oligarşilerde de yöneticilerin halklarına amaçlarını korumayı öğretmeleri gerektiği gibi.

§

Şu cümle çok iyi söylenmiştir: “Emirlere uymayı hiç öğrenmemiş bir kişi asla iyi bir komutan olamaz.” Bu ikisi aynı değildir ama iyi bir vatandaşın ikisine de yeteneği olması gerekir. Özgür bir insan olarak nasıl yöneteceğini ve nasıl itaat edeceğini bilmelidir. Bunlar bir vatandaşın erdemleridir.

§

Eskiden demagoglar aynı zamanda generaldi. Sonra demokrasiler tiranlığa dönüştü. Kadim tiranların çoğu özünde demagogtu. Şimdi öyle değiller ama o zamanlar öyleydiler. Bunun sebebi onların general olmuş ama konuşmacı olmamış olmalarıydı, çünkü hitabet sanatı moda olmamıştı.

İyi dengelenmiş hükümetlerde kanuna itaat ruhundan daha fazla kiskanılacak sürdürülen bir şey olmamalıdır, özellikle küçük meselelerde. Çünkü suçun farkına varılmaz ve sonunda devleti mahveder, tıpkı devamlı küçük harcamaların bir serveti zamanla eritmesi gibi.

§

Özgür insanların hükümeti daha asildir ve despot bir hükümetten daha fazla erdem anlamına gelir. Ne bir şehir mutlu sayılmalı ne de bir kanun yapıcı kutlanmalı, çünkü vatandaşlarına komşularını işgal edip üstlerinde üstünlük sağlamayı öğretir. Bunda çok büyük bir şer vardır.

§

Kendine hakim olma ve olmama, insan ırkının çoğunluğunun karakteriyle kıyaslanan bir aşırılıklar durumudur. Kendine hakim olan insanlar, çoğu insanın gösterebileceğinden daha fazla sabır gösterirken, kendine hâkim olmayan insan çoğu insandan da az sabır gösterir.

§

Adaleti ararken insanlar anlam ya da tarafsızlığı ararlar, çünkü kanun anlamdır. Tekrar, alışılmış kanunların bir ağırlığı vardır ve daha önemli konularla yazılmış kanunlardan daha ilgilidir. Bir insan yazılı kurallardan daha güvenli bir yönetici olabilir ama alışılmış kurallardan daha güvenli olamaz.

Kimilerine göre nüfusu sınırlandırmak, zenginliği sınırlandırmaktan çok daha gereklidir ve bu sınır, çocuklardaki ölüm ve evli çiftlerdeki kısırlık oranına göre belirlenmelidir. Bu konuyu görmezden gelmek, ki birçok yerde bu sıkça olur, vatandaşlar arasında ak-samaz bir zenginlik sebebidir ve zenginlik, isyanın ve suçun anasıdır..

§

“İnsan gibi düşünmek, insan olmaktır; ölümlü gibi düşünmek, ölümlü olmaktır,” diyen insanları dinlememeliyiz ve olabildiğince ölümsüzlüğe bürünmeli, en iyi yanımıza uygun yaşayacak şekilde tüm sinirlerimizi germeliyiz. Bu bir yığın içinde küçük olmaktır, yine de bunda daha fazla güç ve diğer her şeyi aşan bir onur vardır.

§

Erdem doğru şeyi, doğru insanla ilgili olarak, doğru zamanda, doğru kapsamda, doğru davranışlar ve doğru amaçla yapmaktır. Bu nedenle, örneğin, para bağışlamak epey basit bir görevdir ama eylemin erdemli olması için bağışı yapan kişi parayı doğru insana, doğru amaçla, doğru miktarda, doğru bir şekilde ve doğru zamanda vermelidir.

§

Herhangi bir kimse felâketleri duyarsızlıkla değil de zihnin harikası ile neşeyle omuzlarsa, o vakit acı çekmek güzel olur.

Mutluluğun kendisi yeterli bir sebeptir. Güzel şeyler doğru ve gerçektir; yani güzel eylemler tanrıları tatmin etmek için yapılanlardır. Bilge insanların ise neyin güzel olduğuna dair içsel bir algıları vardır ve en büyük bilgelik bu sezgiye güvenmek ve yönlendirmesine izin vermektir. Neyin doğru olduğuna dair bu son sorunun cevabı içinizde yatıyor. Kendinize güvenin.

§

İnsan doğası gereği sosyal bir hayvandır; kazara değil de doğal olarak asosyal olan bir birey ya önemsenmeye değmez ya da bir insandan daha fazlasıdır. Toplum bireyden önce gelir. Sıradan hayatı yaşayamayan ya da kendi kendisine yetebilen, doğal olarak da toplumun bir parçası olmayan kişi ya bir hayvandır ya da bir tanrı.

§

Bu nedenle adaletin eşitlik olduğu düşünülür ve öyledir de; ancak her insan için değil, sadece eşit olanlar için. Eşitsizliğin de adalet olduğu düşünülür ve öyledir de; ancak herkes için değil, sadece eşit olmayanlar için. Bunun sebebi kendi hakkımızda yargıda bulunuyor olmamız ve insanlar kendi çıkarları söz konusunda olduğunda kötü birer yargıç olurlar.

§

Karı ve koca arasındaki arkadaşlık doğal olarak var gibi görünür, çünkü erkek doğası gereği eşleşmeye eğilimlidir.

İnsanın en iyi dostu sadece kendisi için değil, dostu için de en iyisini dileyendir, bunu kimse bilmeyecek olsa bile ve bu durum en iyi kendisine karşı tavrıyla belli olur. Benzer şekilde tüm diğer özellikler bir arkadaş tanımlar. Çünkü daha önce söylediğimiz gibi, kişinin diğer insanlara duyduğu dostane duygular kendisi için hissettiklerinin uzantısıdır.

§

Eğer yaptığımız şeylerin kendi yararımıza olmasını istediğimiz bazı sonuçları varsa, açıkça iyi olan bu olmalıdır. Bunun bilgisi hayatımızda büyük bir etki sahibi olmayacak mı o vakit? Bir okçunun vuracağı bir hedefi olması gibi biz de vurmamız gerekene isabet ettirmeye çalışmayalım mı? Eğer öyleyse, ana hatlarıyla da olsa, o sonun ne olduğuna karar vermeliyiz.

§

Bir ülkede orduya hükmedenler devletin gerçek efendileridir ve canlarının istedikleri devrimi yapacak güçleri vardır. Dahası hazır bir ordunun desteklediği bir bakan tarafından takip edilmesi olası ölçüler arasındaki farklılıkların gözlemlerinin sonu yoktur ve bu tür bir hükümdarlık, silahlı insanlara duyulan korkuyla yaşar.

§

Hekimin kendisi, eğer hasta ise, başka bir hekim çağıracaktır. Çünkü acı çekiyorken kendi durumunu değerlendirmesinin mantıklı olmayacağını bilir.

Trajedi sadece bitmiş bir eylemin taklidi değil, korku ve acıma duygusu uyandıran olaylardır. Böylesi bir etki en iyi sürpriz olaylarla meydana gelir ve etki tepki olarak devam ettiğinde bu etki yükselir. O vakit trajik mucizeler rastlantı eseri olmaktan çok daha harika olacaktır. Çünkü rastlantılar bile bir tasarı ürünü olduğunda daha dikkat çekici olur.

§

Sözün kısası her tür eylem alışkanlık ya da benzer türden bir kişilik yaratır. Bundan dolayı eylemlerimizin belli bir türden olacağından emin olmalıyız; çünkü sonuç olarak çıkacak karakter olabildiğince çeşitli olur. Dolayısıyla bir insanın gençliğinde bu ya da o şekilde eğitilmesinin yaratacağı fark küçük olmaz; büyük bir fark, hatta tüm farkı yaratır.

§

Başından sonuna kadar biz eylemlerimizin efendileriyizdir. Ancak, alışkanlıklarımız konusunda, sadece başlangıcında söz sahibiyizdir. Her özellik, bedensel kusurlarımız gibi fark edilemez şekilde yavaşça artar. Ancak yine de alışkanlıklarımız gönüllüdür. Çünkü bunları veya davranış şekillerimizi seçmek bizim irademizdedir.

§

Eğer ‘yüzeysellikle sınırlanma’ insan bedeninin tanımı ise, o vakit ne anlaşılır ne de hissedilir bir sonsuz beden olabilir.

Hitabet sanatı mantığın karşılığıdır. Çünkü ikisi de böyle bir doğanın özneleriyle ilişkilidir. İkisi de kesin bir bilgiye sahip olmakla ilgidir ve farklı olmayan bilimlerdir. Belli bir kapsamda, girişimde, iyi ve kötüyü ayırmada, bir argümanı korumada, kendimiz savunmada ve suç ithamlarında tüm insanlar bu ikisini de kullanır.

§

Etik ahlâk hakkında söylenenler doğru ise, yani mutlu hayat, engeller olmaksızın yaşanan erdemli bir hayat ve erdem bir anlam ise; o vakit bir anlamı olan ve o anlama herkesin ulaşabildiği hayat en iyi hayat olmalıdır. Erdem ve ahlaksızlığın aynısı, şehirlerin ve anayasaların yapıları için de geçerlidir, çünkü anayasa şehir hayatının bir resmidir.

§

Anayasanın devamlılığına en çok katkıda bulunan şey eğitimin hükümet formuna adaptasyonudur. Ancak günümüzde bile bu prensip evrensel olarak ihmal edilir. En iyi kanunlar, devletin tüm vatandaşları tarafından onaylansa bile, gençlik anayasanın ruhuyla ve alışkanlıkları tarafından eğitilmediği sürece faydasız olacaktır.

§

Arzularının üstesinden gelmiş bir erkeği, düşmanlarını yenmiş bir erkekten daha cesur sayarım; çünkü en zor zafer insanın kendisine karşı kazandığıdır.

Hükümetin ortaya çıkan birçok şeklinde adaletin ve orantılı eşitliğin kabulü olagelmıştır. İnsanoğlu bunlara ulaşma konusunda başarısız olsa da, elbette bunu çoktan açıkladım. Örneğin demokrasi herhangi bir açıdan eşit olanların her açıdan eşit oldukları fikrinden çıkar. Çünkü insanlar eşit derecede özgürdür ve tamamen özgür olmayı talep ederler.

§

İnsanlar soyut adaletin orantılı olduğunu kabul eder ama bazı insanlar eğer herhangi bir konuda eşitseler her konuda tamamen eşit olduğu, diğer insanlar ise herhangi bir konuda eşit değilseler her konuda eşit olmamaları gerektiği düşüncesiyle farklılık gösterirler. Hükümetin tek istikrarlı prensibi orantıya uygun eşitliktir ve her insanın kendisinininkiyle tatmin olmasıdır.

§

Ruhu karakterize etmek için referans olarak iki belirgin özellik vardır: İlki ruh; diğeri ise düşünmek, fark gözetebilmek ve algılamak. Kuramsal ve pratik düşünebilmenin, algılamanın bir türüyle benzer olduğu düşünülür. Çünkü birinde, bir diğesinde olduğu gibi ruh fark gözetir ve hangisinin hangisi olduğunun farkında olur.

§

Bir barışı organize etmek, bir savaşı kazanmaktan çok daha zordur. Ancak zaferin meyveleri, barış organize edilmez ise, kaybedilecektir.

Bildiğimiz şeyler, gözlemleyebileceğimiz sınırı aştıklarında, bildiğimizden başka türlü olabileceğini bildiklerimiz arasında başka türlü olamazlar; gerçek olsalar da olmasalar da. Bu yüzden bilginin tarafsızlığı önemlidir. Tarafsız bilgi bu şekilde sonsuz olur, çünkü vasıfsız duyular içinde gerekli olan şeylerin hepsi sonsuzdur ve sonsuz olan şeyler oluşturulmamıştır ve bozulmazdır.

§

Üç tür zararlı öfke çeşidi vardır; asabilik, keder ve somurtkanlık. Bunlar küçük hakaretleri ya da yenilgiyi kaldıramayan ama misillemeye ve intikama düşkün ve en ufak eylem veya sözde kolayca öfkesine yenik düşen insanlara aittir. Zararlı öfkeye eşlik eden şeyler telaşçılık, dengesizlik, acı konuşmalar, küçük şeylerden alınmalardır ve bunlar en küçük olayda hızlıca hissedilir.

§

Güçlü bir nüfuza sahip olmayan bir kimse, servetinin yönetiminin sonucu olarak şunu ayırt etmelidir; zira servetin sahipleri, bu serveti elde etme yöntemleri yüzünden lekelendikleri için, küstah ve zorba olmuşlardır. Bu yüzden sanki bütün iyi şeylerin kendilerine ait olduğunu düşünürler, çünkü servet onlar için bir nevi diğer şeylerin değerini belirleyen bir ölçüdür; her şey bununla alınabilir görülür onlar için.

Her bir zanaat ve meslek için bir mükemmellik örneği vardır; benzer şekilde insanların da ulaşabileceği bir mükemmellik olması gerekir. Bu; hayatımızı sadece bu açıdaki mükemmellikle ya da bu uğraşla değil de sadece mükemmellikle bir bütün içinde yaşayabileceğimizdir, o kadar. Ne vakit kapasitemizi bu insan mükemmelliğine ulaşabilecek kadar geliştiririz, o vakit hayatlarımızı mutlulukla kutsamış oluruz.

§

Gerçeğin araştırılması bir bakıma zor, bir bakıma kolaydır. Bu şu anlama gelir; kimse gerçeğe layığıyla ulaşamaz ama diğer yandan tamamen başarısız da olmaz. Herkes her şeyin doğası hakkında doğru bir şeyler söyler ve bu arada bireysel olarak gerçeğe çok az ya da hiçbir şey katmamış olsa da hepsinin birleşimiyle önemli miktarda kayda değer bilgi birikimi elde edilmiş olur.

§

Değersiz insanların arkadaşlığının kötü bir etkisi vardır. Çünkü dengesiz oldukları için değersiz uğraşların peşinde koşarlar ve gerçekten de birbirlerine kötü etkide bulunurlar. Lakin değerli bir insanın dostluğu iyidir ve birlikteliklerinden ötürü iyilik içinde büyürler. Hatta arkadaşlıklarıyla daha iyi birer insan bile olurlar ve birbirlerini geliştirirler; birbirlerinde hayran oldukları özellikleri kendilerine katarlar.

Köle olduğu sürece o kölenin kullanımında veya gerekli şeylerin emredilmesi konusunda yüce ya da asil bir şey yoktur. Ancak her tür despotça yönetimi kölelerine hükmeden bir efendi gibi varsaymak yanlış olur. Çünkü özgür insanlara hükmetmek ile esir insanlara hükmetmek arasında büyük bir fark vardır; tıpkı doğası gereği köle olanlar ile doğası gereği özgür olanlar arasındaki fark gibi.

§

Bir yönetici gençliğin eğitimine her şeyden daha fazla dikkatini vermelidir, çünkü eğitimin ihmali anayasaya zarar verir. Vatandaşlar içinde yaşadıkları devlete uyumlu olacak şekilde biçimlendirilmelidir. Zira her bir devletin orijinal olarak şekillendirilmiş tuhaf bir karakteri vardır ve bunu korumaya devam eder. Demokratik bir karakter demokrasi yaratır, oligarşik bir karakter oligarşi yaratır.

§

Matematik biliminin güzel ya da iyi olmadığını savunan herkes hata yapıyordur. Çünkü bu bilim onlar hakkında çok şey söyler ve kanıtlar. Eğer ki onlardan bahsetmez ama onların sonuçları ve tanımları olan özellikleri kanıtlarsa, bu onlar hakkında bir şey söylemiyor demek değildir. Güzelliğin başlıca formları matematik bilimlerinin özel bir bakış açısıyla kanıtlanabilir: düzen, simetri ve kesinliktir.

Soruşturmamızı maddenin kendisine değil, rakiplerimizin bakış açılarına göre yönlendirmeye meylederiz. Birini sorguluyorken bile, sorgulamamızı o kişiyi daha fazla muhalefet edemeyeceği bir noktaya sürükleriz. Bundan dolayı iyi bir soruşturmacı sınıfına uygun olan itirazları ileri sürmeye hazır olandır ve ancak farklılıkları anlayabilme yetisi kazandığında iyi bir soruşturmacı olacaktır.

§

İnsanın fonksiyonunu belli bir hayat ve bunu mantıklı bir prensibe dayanan ruhun eylemleri veya hareketliliği olduğunu, iyi bir insanın fonksiyonunun bunlardan iyi ve asil olan eylemleri seçmesi ve insan mükemmelliğine uygun olarak iyi gerçekleştirilmiş herhangi bir eylemin erdemli bir ruhun eylemi olduğunu ve en iyi ve en tamamlanmış olana uygun olarak birden fazla erdem olduğunu belirtebiliriz.

§

Demokrasilerde galip gelmek artık faydalı olanın aksi olmuştur. Bu artık en demokratik adaylık yarışı olarak görülmektedir. Bunun sebebi özgürlüğün tanımlanmasındaki başarısızlıktır. Çünkü demokrasinin tanımında iki işaret vardır: “çoğunluğun egemenliği” ve “özgürlük”. “Adalet”, eşit olanla bütünleştirilir; çoğunluğa göre eşitlik egemenlik olarak ve özgürlük ise kişinin istediği şeyi yapması olarak görülür.

Tüm bu üç devlet; Lakedemonyalılar, Giritliler ve Kartacalılar neredeyse bir diğerine benzeyip ve ötekilerden çok farklıdırlar. Çoğu Kartacalı kurumlar hari-kadır. Anayasalarının üstünlüğü sıradan halkın anaya-saya bağlı kalmasıyla kanıtlandı. Çünkü Kartacalıların kayda değer bir isyan hareketi hiç olmadı ve hâlâ da yok ve hiçbir zaman bir diktatörün boyunduruğu altına girmemişlerdir.

§

Tıpkı bir kraliyet buyruğu gibi, eğer sadece bir isim değilse, kralın sahip olduğu kişisel erdemin üstünlüğüne göre var olmalıdır. Yani tiranlık, ki bu en berbat yönetim şeklidir, gerekli olarak anayasası iyi hazırlanmış şeklinden en uzak olanıdır. Oligarşi biraz daha iyidir, çünkü aristokrasiden oldukça uzaktır. Demokrasi ise bunların arasında en katlanılabilir olanıdır.

§

An itibariyle meşgul olduğumuz felsefe dalı açık bir şekilde entelektüel ilginin konusunu ele almayanlardan farklı olduğu için, yani demek istediğim; iyiliğin özünde ne olduğunu bilmekle ilgilenmiyor-ken nasıl iyi insanlar olabileceğimizi düşünüyor ol-mamamız bile araştırmaya değer bir konudur, zihni-mizi davranış sorunlarımızın çözümlenmesine odak-lamalıyız.

Ruh iki parçadan oluşur; biri mantıksız olan, diğeri ise mantığa yeteneği olan. Bu iki parça beden ya da diğer bölünebilir şeylerin parçaları mantığında gerçekten birbirinden farklıdır. Bütünü farklıdır ya da düşünceyle iki olarak ayırt edilebilir ya da edilemez. Gerçeklikte ayrılamazlar, tıpkı bir eğrinin iç ve dış bükeyi gibi. Bu elimizdeki konu için önemsiz bir sorudur.

§

Bütün insanlar, ya da çoğu insan, asil olanı ister ama faydalı olanı tercih eder. Sunulan bir hizmeti karşılık gözetmeden yapmak asil iken karşılıksız alınan bir hizmet faydalıdır. Bir kişi, eğer yapabiliyorsa, alınan hizmete eş değer bir hizmet sunmalıdır ve bunu istekli bir şekilde yapmalıdır. Bir kişi biriyle, o kişinin iyiliklerine karşılık vermeyi düşünmüyorsa, dost olmamalıdır.

§

Hâlbuki genç insanlar geometri ve matematikte başarılı ve bu sınırlar arasında bilge olurlarken ihtiyatlı genç insanlar hiçbir yerde bulunmaz gibi görünüyor. Bunun sebebi ihtiyat, evrensel olduğu kadar spesifik şeylerle de ilgilenir ve spesifik şeyler tecrübe aracılığı ile öğrenilir ama genç bir insan deneyimsizdir. Çünkü deneyim kazanmak için belli bir zaman gerekir.

Genç bir adam siyasi bilimler hakkındaki bir söylev için uygun bir dinleyici değildir, zira hayatında gerçekleşen eylemler konusunda deneyimsizdir. Ancak tartışmaları buradan başlar ve bunlar hakkındadır. Dahası tutkularını takip etmeye meyilli olduğundan çalışmaları boşuna ve faydasız olacaktır. Çünkü sonunda elde etmeyi umduğu şey bilgi değil, eylemdir. Ayrıca bedenlen ve ruhen genç olmak arasında hiçbir fark yoktur.

§

Eğer ölüm eylemi hakkında düşünürseniz yaşamın ne olduğunu anlayacaksınız. Ben öldüğümde şu an olduğumdan nasıl bir farklılığa sahip olacağım? Ölümden sonraki bedenim ilk dakikalarda, hayatımın son saniyelerinde olduğunda, fiziksel anlamda çok az farklı olacaktır ama artık hareket edemeyecek, algılayamayacak, konuşamayacak, hissedemeyecek, önemseyemeyecektir. Çünkü tüm bunlar yaşamdır. Tam o anda, ruh son nefeste uçup gidecektir.

§

Başarısız olmanın birçok yolu vardır, çünkü kötülük sınırsızlığa ait iken iyilik sınırlı olana aittir. Ancak başarının tek bir yolu vardır ki sebebi aynı zamanda biri için kolay iken diğeri için zor olmasıdır. İşareti kaçırmak kolaydır, hedefi tutturmak ise zor. Bu sebeplerden ötürü aynı zamanda aşırılık ve kusur da ahlaksızlığın karakteristik özellikleri ve erdemin anlamı olur. Çünkü insanlar tek bir açıdan iyi iken birçok açıdan kötüdürler.

O vakit bunlar dört çeşit kraliyettir. İlki destansı çağların monarşisidir; bu gönüllü insanlar üzerinde ama sınırlı ve belli fonksiyonlarla denenmiştir. Kral bir general ve hâkimdir ve din üzerinde hâkimiyet sahibidir. İkincisi ise barbarlardı, kanuna uygun şekilde kalıtsal bir despot hükümettir. Üçüncüsü ise diktatör denen bir güçtür; bu seçimle gelen tiranlıktır. Dördüncüsü ise Lakedemonyalılarınkidir ki bu askerî, kalıtsal ve daimidir.

§

Mutluluğun en yüce iyilik olduğu, bazıları birazına ya da hiçbirine sahip olamayacakken bazılarının ulaşabileceği idrak ve erdemin en kusursuz uygulanması olduğu ve insanların değerlerinin çeşitliliğinin olduğu yerde açık bir şekilde bellidir ki bu birçok hükümet ve devlet şeklinin var olmasının sebebidir. Çünkü farklı insanlar farklı yollarla ve farklı anlamlarla mutluluğu ararlar. Bu yüzden kendilerine farklı yaşam ve hükümet şekilleri yaratırlar.

§

Herkes kabul eder ki çeşitli ahlaki değerler insanlara doğa tarafından bahşedilmiştir bir bakıma: adilizdir, ölçülü olabiliriz, cesur olabiliriz, doğduğumuz andan itibaren diğer erdemlere sahip olabiliriz. Ancak yine de gerçek iyiliğin bambaşka bir şey olmasını ve doğru mantıktaki erdemin başka bir yoldan bize ait olmak için gelmesini umarız. Zira çocuklar ve hayvanlar bile bu doğal eğilimlere sahiptir, ancak zekâ olmadan bunlar açıkça zararlı olabilirler.

Sokratesin hatası, kendisinin başlattığı beraberliğin yanlış kavramına atfedilmelidir. Beraberlik olmalıdır, hem aile hem de devlet için ama sadece belli açılardan. Böyle bir beraberliğe ulaşan devlet geldiği noktada artık bir devlet değildir ve tamamen yok olmamıştır. Daha değersiz bir devlet olmuştur, tıpkı uyumun içine geçen harmoni ya da tek bir adıma indirgenmiş ritim gibi. Devlet, dediğim gibi, birleştirilmesi ve eğitimle toplum yapılması gereken bir çoğunluktur.

§

Her çaba refahın devam için yapılır. Ve bu hem zengin hem de fakir olan için bir avantaj olduğundan, tüm bu gelirin artması tek bir yerde toplanmalı ve ihtiyacı olanlara büyük miktarlarda dağıtılmalıdır. Eğer mümkünse bu miktarlar küçük bir toprak parçası almaya, eğer bu mümkün değilse bir iş kurmaya ya da ziraatte çalışmaya yeterli olmalıdır. Eğer bu her kesim için mümkün değilse bu dağıtım kabilelere ya da diğer tür gruplara ayrılmalı ve her seferinde birine verilmelidir.

§

Mükemmellik asla kaza eseri olmaz. Her zaman büyük hedeflerin, içten çabaların ve zekâ dolu eylemlerin sonucu olagelmıştır; birçok alternatif arasından seçilmiş bilgece tercihlerin temsilidir. Kaderinizi şans değil, tercihler belirler.

Bazı şeyler kanun yapanların elinin altında hazır olmalıdır, bazılarını ise sağlamalıdır. Bu nedenle sadece şunu söyleyebiliriz: Devletimiz kaderin düzenlediği iyilikle dolu bir tavırla oluşturulsun, çünkü gücünün farkına varmış olalım. Buna karşılık devletteki erdem ve iyilik şans değil, bilgi ve amacın sonucudur. Bir şehir sadece hükümetiyle paylaşımda bulunan vatandaşların erdemli olmasıyla erdemli olabilir ve bizim devletimizde tüm vatandaşlar hükümetle paylaşım içindedir.

§

Şimdi eğer tanrılardan insanlara bir hediye varsa, o vakit mutluluğun tanrı hediyesi olduğunu varsaymak mantıklıdır ve tanrılar tarafından verilen tüm şeyler arasında bu en iyisidir. Ama bu soru belki de başka bir araştırma için daha uygundur. Ancak mutluluk, tanrı tarafından verilmeyip erdemin ve de öğrenme ve eğitim sürecinin bir sonucu olarak gelse de, en tanrısal şeyler arasındadır. Bu yüzden erdemin ödülü ve getirisi dünyadaki en iyi şeydir, tanrısal ve kutsanmıştır.

§

Şu âna dek en harika şey istiare ustası olmaktır; bu başkalarından öğrenilemeyecek bir şeydir ve aynı zamanda iyi bir mecaz, benzerliklerin ve farklılıkların sezgisel algısı anlamına gelmesinden ötürü dâhiliğin bir işaretidir.

İnsan kusursuz olduğunda hayvanların en iyisidir ama adalet ve kanundan ayrıldığında hayvanların en kötüsü olur. Çünkü silahlanmış adaletsizlik tehlikelidir ve insan, doğumundan itibaren, en kötü sonlara ulaşmak için kullanabileceği zekâyâ ve ahlâki değerlere sahiptir. Bundan dolayı eğer kişinin erdemi yoksa en kötücül hayvanların en vahşisi, en şehvetlisi ve en açgözlüsü olur. Lakin adalet insanların zinciridir ve adil olanın belirlenmesi anlamına gelen adalet yönetimi politik bir toplulukta düzen prensibidir.

§

Demokrasi, oligarşiden daha güvenilir ve devrime daha az meyilli görünür. Çünkü oligarşilerde hem kendi içlerinde hem de insanlar arasında devrilme ihtimali vardır. Ancak demokrasilerde sadece oligarşilerle tartışma tehlikesi vardır. İnsanların kendi arasında bahsetmeye değer anlaşmazlıklar çıkmaz. Ve daha fazla belirtmek gerekirse orta sınıfın bir karışımı olan hükümetler, oligarşiden çok demokrasiye yakındır ve bu kusursuz olmayan hükümet şekilleri arasında en güvenli olanıdır.

§

İlk olarak kesin, pratik bir idealiniz olsun; bir hedef, bir amaç. İkinci olarak amacınıza ulaşmak için gerekli araçlarınız olsun; bilgelik, para, gerekli eşyalar ve yöntemler. Üçüncü olarak her şeyi hedeflediğiniz amaca göre ayarlayın.

Her insan diğerk insanlara karşı sorumlu olmalı, ancak canının istediğı her şeyi yapmaya izni olmamalıdır. Çünkü tam bir özgürlüğün olduğu yerde her insanın içinde yatan kötülüğü dizginleyecek hiçbir şey olmaz. Lakin sorumluluk prensibine sahip devletlerde en yüce iyilik güvenceye alınır; doğru insanlar hükmeder ve yanlış yapmaktan alıkonurlar ve böylece halk da hak ettiğini alır. Bunun en iyi demokrasi olduğu kanıtlanmıştır. Peki niye? Çünkü insanlar belli bir sınıftan çekilmişlerdir.

§

İçinde ruh olan, içinde ruh olmayandan farklıdır. İlki hayatı sergiler. Şimdi bu kelimenin birden fazla anlamı vardır ve içinde bu anlamlardan birini barındıran bir şeyin yaşayan bir şey olduğunu söyleriz. Yaşamak; düşünmek, algılamak, yerel hareket, dinlenmek ya da beslenme, çürüme ve büyüme mantığında hareket anlamına gelebilir. Bundan dolayı bitkilerin de yaşadığını düşünürüz, çünkü kendi içlerinde uzayan, tüm yönlere büyümelerini ya da küçülmelerini sağlayan üretken bir güce sahip oldukları gözlemlenmiştir.

§

Kıskançlık hem mantıklıdır hem de mantıklı insanlara aittir; hasetlik ise temeldir ve temele özgüdür. Zira kıskançlık ile kişi kendisine güzel şeyler kazandırabilirken, haset ile kişi komşularının güzel şeyler elde etmesine izin vermez.

Onuru ya da onursuzluğu, iyi ya da kötü talihi omuzlarına yükleyememek; ancak önemsiz bir iyi talih yüzünden pohpohlanınca ve onurlandırılınca ki-birle dolmak, en küçük onursuzluğu kaldıramamak, her başarısızlığı büyük bir kötü talihe bağlamak ve en küçük şeyden bile rahatsız olmak, baskı altına girmek dar görüşlülüğe özgüdür. Dahası dar görüşlü bir insan her küçük şeyi hakaret ve onursuzluk olarak adlandı-racak kişidir, hatta unutkanlıktan ve cehaletten doğan şeyleri bile. Dar görüşlülüğe küçüklük, şikâyetler, ka-ramsarlık ve bayağılaşma eşlik eder.

§

Gerçek bilgi, nesnesiyle özdeştir. Bireyde potan-siyel bilgi zaman olarak gerçek bilgiden öncedir. An-cak evrensel açıdan bir bütün olarak zaman içinde bile hiçbir önceliği yoktur. Zihin bir seferinde bilen, diğе-rinde bilmeyen bir şey değildir. Ne vakit zihin içinde bulunduğۗ koşullardan özgۗr olur, o vakit tam olarak olduğۗ şey olarak görülۗr: Bu tek başına ölümsۗzdۗr ve sonsuzdur (Yine de biz bundan önceki eylemini ha-tırlamayız. Çünkü bu mantıktaki zihin aşılamaz iken, pasif olarak zihin yok edilebilirdir) ve bu olmadan hiçbir şey düşünemez.

§

Arkadaşlar birbirine ayna tutar; o ayna ile birbir-lerini normalde ulaşılabilir olmayan şekillerde görۗr-ler. Birey olarak kendilerini geliştirmelerini sağlayan bu aynadır.

Sıradan algının ötesine giderek herhangi bir sanatı yaratan ilk kişiye doğal olarak insanlar tarafından hayranlık duyulur. Sadece icatlarında işe yarar bir şeyler olduğu için değil, kendisinin diğer insanlardan daha bilge ve üstün olduğu içindir. Lakin ne kadar çok sanat icat edilirse ve bazıları hayatın gerekliliklerine yönlendirilirken diğerleri onların tekrar yaratılışlarına yönlendirilirse, sonuncusunu icat edenler her zaman bir öncekilerden daha bilge kabul edileceklerdir. Çünkü ilkinin bilgi dalları insanlara hizmet amacı taşımaz.

§

Alkidamas'ın argümanı şudur: Herkes bilge olanı onurlandırır. Bu nedenle Paroslular, Arkhilokhos'u onurlandırdılar; hem de zehir gibi diline rağmen. Sakız Adası'nda yaşayanlar Homer'i onurlandırdılar, hem de kendilerinin vatandaşı olmadığı halde. Midilli Adası'ndan olanlar Safo'ya saygı duyarlar. Spartalılar Chilon'u açıkça senato üyesi yaptılar, her ne kadar pek edebî insanlar olmasalar da. Lampsakos'ta yaşayanlar yabancı olduğu halde Anaksagoras için büyük bir cenaze töreni düzenlediler ve onu bugün bile onurla anarlar.

§

Bugün kalbini esnetip, sevgini genişletip genişletemeyeceğini bir dene. Çünkü bu sadece kolayca verebileceklerine değil, buna çok ihtiyacı olanlara da dokunabilir.

Mutluluğun birçok ya da yüce şeylere sahip olmayı talep edeceği düşünülmemelidir. Çünkü kendi kendine yeterlilik aşırı bolluğa dayanmaz, tıpkı ah-lâki davranışın da dayanmadığı gibi. Asil eylemlerde bulunmak için karada ya da denizde bir toprağın hükümdarı olmaya gerek yoktur: kişi oldukça makul kaynaklarla erdemli eylemler işleyebilirler. Bu deneyimlerde açıkça gözlemlenebilir. Ketum vatandaşlar, prenslerden ya da hükümdarlardan daha fazla erdemli eylemlerde bulunuyor gibi görünüyor. O vakit makul kaynaklar hazır ise bu yeterli olacaktır; çünkü erdemli hayat özünde mutlu bir hayattır.

§

Genç insanların yüce kavramları vardır. Çünkü hayat ne onlara alçakgönüllü olmayı ne de gerekli kısıtlamaları öğretmiştir. Dahası umut dolu eğilimleri kendilerinin yüce şeylere denk olduklarını düşünmelerine sebep olur ve bu yüce kavramlara sahip oldukları anlamına gelir. Faydalı eylemlerden ziyade asil eylemleri tercih ederler. Hayatları mantıktan ziyade ahlaki duygulara göre düzenlenir. Tüm hataları ve eylemlerini aşırı ve şiddetle yapmaya meylederler. Her şeyi aşırı yaparlar; aşırı severler, aşırı nefret ederler ve bu diğer her şeyde aynıdır.

§

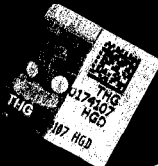
Her ne kadar bazı insanlar beni defalarca kandırmaya çalışmış olsa da bir yerlerde, birilerinin güvenimi hak ettiğine inanmaktan vazgeçmeyeceğim.

*Hayatı Her Gün Yeni Baştan Keşfetmek,
Aristoteles'in eserlerinden özenle
derlenmiş bir seçkidir.*

"Bir kişinin hayatı, sözlerinden
daha inandırıcıdır."

"Bir insanın en etkili ikna edici yanı
karakteridir."

10 ₺
KDV DAHİL

AYLAĞ
ADAM